

---

# De Vriendenband

## Inhoudsopgave

**pagina**

65e jaargang nummer 2, 2016

Van de waarnemend voorzitter.....	1
Van het secretariaat + Advertentie Praktijk Energiek.....	2
Ben Lesterhuis overleden .....	4
Advertentie EK 2016.....	5
Rie Briejer, verspringkampioene 1927-1936.....	6
Vriendenfietsweekend .....	8
Boekje Nederlandse wegrecords maakt serie compleet .....	9
Corrie Bakkerova en het allereerste indoorrecord .....	10
Vrienden Golftoernooi 2016 .....	13
De erfenis van Frits de Ruijter .....	14
Races are for places .....	16
Advertentie Herzog Sport .....	19
Enquete Vrienden van de Atletiek.....	20
Advertentie Global Sports Communication .....	25
Hakken-ballen .....	26
Nieuws van de Stichting Atletiekerfgoed.....	28
Herinneringen.....	33
Voor het voetlicht: Hans Keizer .....	34
Te Werve .....	40
Advertentie Make My Bizniz Communicatie.....	42
Vrienden Jeugdfonds op de voet gevolgd .....	43
Advertentie Margriet Prins + Advertentie YALP.....	46
Onze jarigen .....	47
Bijzondere jarige .....	48

**Kopij Vriendenband juni 2016**

**Graag vóór 15 mei 2016**

**aan de redactie:**

**Piet Wijker**

**De Uitkijkklaan 12, 1974 XP IJmuiden**

**wijker55@zonnet.nl**

**tel.: (0255) 513 700 / (06) 202 19 316**

---

## Van de waarnemend voorzitter

Beste Vrienden,

Passie, een woord dat volgens de Van Dale zoiets betekent als: Het lijden van Jezus, hartstocht, drift en hartstochtelijke liefhebberij. Wel dat laatste, daar gaat het ons, Vrienden van de Atletiek om, om onze hartstochtelijke liefhebberij atletiek en alles wat daar mee heeft te maken.



Als ik dit op mijzelf projecteer, kan ik tijdens wedstrijden op nationaal of internationaal niveau genieten. Als trainer geniet ik als ik mijn atleten iets van mijn passie op hen kan overbrengen. Ik vind het geweldig als men gemotiveerd bezig is. Minder is het als ik in de winter ondanks vijf lagen textiel evengoed door natte sneeuw nat en koud word, maar dan nog heb ik plezier als ik zo'n loperstrein voorbij zie gaan in alle elegantie. Als loper geniet ik ook van mijn passie, zodra ik bij mij in de Woudpolder ben, zonnetje erbij en met het geluid van kieviten en grutto's om mij heen, lekker een kilometerdje of twaalf hardlopen. Of met mijn groep internationale scheidsrechtsters van de KNVB in de bossen van Zeist, wanneer een ree bij het ondergaan van de zon tijdens onze training oversteekt. Genieten van de vreugde die de grote G-groep van Lycurgus etaleert en waarbij een groep vrijwilligers geweldig werk aflevert. Want laten wij niet vergeten dat onze verenigingen gaan of staan met deze vrijwilligers. Er zijn altijd bij bepaalde clubs mensen die dag en nacht werk maken van hun vereniging; deze zijn onbetaalbaar. Ik had dat vroeger bij AV Zaanland met Ome Dirk Gravesteijn en nu bij AV Lycurgus met Dea Leertouwer. Zo af en toe een schouderklopje richting die mensen is voor hen al een steun in de rug. Ik houd soms mijn hart vast als bij een bepaalde club dit soort mensen wegvalt; hoe dan verder?

Ook onze Vriendenclub heeft vele van deze mensen met passie voor deze prachtige sport. Ik wil geen namen noemen en uiteraard niemand uitsluiten of vergeten, maar wat bijvoorbeeld te denken van de mensen van de Stichting Atletiek Erfgoed. Of onze Vriendenband redacteur, die in alle onmogelijkheden kansen ziet. Niet te vergeten de leden die bij ons actief zijn met het organiseren van bijvoorbeeld de fiets- of golfdag, kaarten schrijven naar onze Vrienden, of degenen die bij ons de Laatste Eer verzorgen. Zo zijn er velen die ik vergeet, terwijl ik dit niet zo bedoel.

Ik wil maar zeggen, wij zijn allen behept met PASSIE voor onze mooie sport atletiek. Ik ga U allen weer gauw zien, misschien wel als we weer beginnen met het baanseizoen bij AV De Spartaan tijdens de Ter Specke Bokaal te Lisse op zaterdag 7 mei 2016!!

*Melchert Kok, waarnemend voorzitter*

---

## Van het secretariaat

### Adres secretariaat:

Kees de Kort, Lange Trekke 17, 5071 TR Udenhout,

Tel.: 013 5112583 of 06 10150009,

E-mail: [secretaris@vriendenvandeknau.nl](mailto:secretaris@vriendenvandeknau.nl)

Website: <http://www.vriendenvandeknau.nl>



### Nieuwe leden

- Bert Paauw, Soestdijkerstraatweg 48-7, 1213 XD Hilversum, telefoon 035-6247210 en 06-20976374, e-mail [paauw19@kpnmail.nl](mailto:paauw19@kpnmail.nl), geboortedatum 13 februari 1948. Hij beoefende de onderdelen 10-kamp en 400 m horden. Bert is lid geweest van het hoofdbestuur van de Atletiekunie, eerst 4 jaar als commissaris Communicatie en PR en van 1992-2000 als Technisch Directeur. Ook was Bert 3 jaar lid van de NC in de sectie Training en Begeleiding;
- Eric Roeske, Julianaweg 109, 3525 VC Utrecht, telefoon 06-55784266, e-mail [ericproeske@gmail.com](mailto:ericproeske@gmail.com). Eric beoefende de onderdelen 100 m t/m 800 m, behaalde een Nederlandse titel op de 400 m indoor in 1996, verbeterde nationale records op de 4x200 m en 4x400 m indoor en nam deel aan interlandwedstrijden. Hij is van 2005 tot 2015 werkzaam geweest op het bondsbureau als Media Officer;
- Paulien van den Berge, Faunastraat 89, 1531 WD Wormer, e-mailadres [paulienvdberge@hotmail.com](mailto:paulienvdberge@hotmail.com), geboortedatum 20 september 1963, telefoon 06-52130560. Paulien is jarenlang unieraadslid geweest en heeft een 20-jarige ervaring als atletiekscheidsrechter;
- Pieter Hamer, Benonilaan 36, 1695 HC Blokker (gemeente Hoorn), telefoon 0229-232666, e-mail [ceros@hetnet.nl](mailto:ceros@hetnet.nl), geboortedatum 21 november 1935. Bert deed aan kogelslingeren, werd in 1958 Nederlands kampioen en was 6 x opgenomen in de nationale ploeg. Hij was lid van De Kometen en V&L;
- Harry Nijhuis, Helenadal 12, 5551 BJ Valkenswaard, telefoon 040-2013756 of 06-22370460, e-mailadres [harrynijhuis@gmail.com](mailto:harrynijhuis@gmail.com), geboortedatum 14 mei 1934. Harry heeft zelf geen atletiek beoefend, maar heeft zich enorm ingezet voor de atletiek als medeoprichter van AV Valkenswaard, trainer, jurylid, microfonist op nationaal niveau en in de organisatie, zoals t.b.v. de Marathon Eindhoven. Hiervoor heeft Harry een KNAU-waarderingspeld gekregen (in maart 2000) en is hij benoemd tot Lid van Verdienste (in oktober 2009). Ook is Harry in 2005 benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau.

### Opzegging lidmaatschap

- Renee van de Water

### Overlijden

- Op 17 maart 2016 is onze donatrice Ietje Jonkers-Driessen overleden. Zij werd 84 jaar.

---

## Wijzigingen

- Frans Maas heeft een nieuw woonadres en e-mailadres. Woonadres: Vinkenlaan 6, 4461 RG in Goes, e-mailadres [f.maas@janssen-fritsen.nl](mailto:f.maas@janssen-fritsen.nl);
- No Op den Oordt heeft een nieuw adres. Het is geworden Bellefroidlunet 43C, 6221 KS Maastricht.

## Ledeninformatie (blijde gebeurtenissen, ziekte e.d.)

- Corry Janse-Wendels is opgenomen in een zorginstelling;
- Olga Commandeur heeft op 4 april een nieuwe linkerknie gekregen;
- Overwogen wordt om tijdens de EK op de vrijdagmiddag (8 juli) een 'Meet and Greet' voor de Vrienden, tezamen met de Duitse Freunde en de Britse supportersclub (BASC), in te richten in het nieuwe complex van Lycurgus. Er moet dan busvervoer worden geregeld;
- De organisatie van de EK 2018 in Berlijn is bereid voor de Freunde/Vrienden/BASC kaartjes te reserveren in een apart vak en tegen een gereduceerde prijs. Overleg hierover is gaande.

**Opmerking:** graag bij een adreswijziging of wijziging van e-mail er rekening mee houden dat je de wijziging niet alleen stuurt naar de Atletiekunie, of naar het secretariaat van een vereniging die rechtstreeks is gekoppeld aan de database van de Atletiekunie, maar ook naar het secretariaat van de Vrienden. Wij krijgen wijzigingen namelijk niet automatisch door van de Atletiekunie.



## Vegatest

Met de VEGATEST- methode kunnen uitspraken worden gedaan over zwakke organen, belasting door pesticiden of insecticiden, een gebrek aan bepaalde stoffen, aanwezige parasieten, vergiftiging met zware metalen overgevoeligheid voor bepaalde levensmiddelen en allergische reacties.

## Vegacheck

Met behulp van de Vegacheck wordt van verschillende gebieden in het lichaam de reactie op prikkels gemeten. Wanneer het lichaam te sterk of te zwak op een prikkel reageert, is er sprake van een storing in het lichaam die ziekteverschijnselen oproept of kan gaan oproepen.

## Quantumfysica

In 60 seconden meten welke tekorten er zijn.

---

072-5156782 • [www.marjabak.nl](http://www.marjabak.nl)  
[marja.bak@gmail.com](mailto:marja.bak@gmail.com)



PROF. DR. J. VAN DER WOUDE, PH.D. IN DE FYSICA  
**ENERGIEK**

---

## Ben Lesterhuis overleden

**In Eindhoven is op 13 maart 2016 ons voormalige lid Ben Lesterhuis overleden. Hij overleed aan de gevolgen van lymfeklierkanker, een ziekte die hem sinds vorig jaar zomer in zijn greep had gekregen, waartegen hij moedig heeft gestreden en die hij begin dit jaar nog leek te hebben overwonnen.**

De in Almelo geboren Lesterhuis werd op zijn zestiende lid van AAV Sisu, waar hij zich tot een veelzijdig atleet ontwikkelde. Hij richtte zich aanvankelijk op de tienkamp, waarop hij in 1966 tot zijn eerste resultaat van 6125 punten kwam, volgens de toen geldende puntentabel. Zijn beste score in deze meerkamp realiseerde hij in 1971; bij een interland in Leicester verzamelde hij 7015 punten.

Inmiddels was zijn bijzondere aanleg voor het hoogspringen allang gebleken, want in 1967, '68 en '69 was Lesterhuis op dit onderdeel drie keer achter elkaar Nederlands kampioen geworden. Bovendien had hij in 1967 met een sprong over 1,98 m het Nederlands record naar zich toegetrokken, om vervolgens met de hoogspringspecialisten Klaas Kanis en Peter Geelen de strijd aan te binden om de barrière van 2,00 meter te doorbreken. Welnu, in 1968 slaagden zij daar alle drie in, zij het met Kanis over 2,01 m als eerste. Lesterhuis en Geelen kwamen dat jaar echter kort na elkaar allebei tot 2,03 m, zodat aan het eind van 1968 de naam van de inmiddels naar PSV overgestapte Lesterhuis opnieuw op de Nederlandse recordlijst prijkte. En nationaal recordhouder bleef hij tot in

1972, inmiddels met 2,08 m, waarna Peter Geelen hem met 2,10 m definitief verdrong. We hebben het hier dus over de periode vóór de opkomst van de Fosburyflop, toen vrijwel alle prestaties nog tot stand kwamen met de toen in zwang zijnde straddletechniek.

Lesterhuis in actie tijdens een indoorwedstrijd in Rotterdam in 1971.

*(foto beschikbaar gesteld door Atletiekerfgoed)*

Een opvallend detail uit die tijd was dat verschillende straddlespringers, waaronder Geelen en Lesterhuis, vaak met een schoen en een blote voet sprongen.

Ben Lesterhuis, die 71 jaar oud is geworden, werd op 19 maart 2016 in Heeze gecremeerd.

*Piet Wijker*



AMSTERDAM 2016

6-10 JULI 2016

OLYMPISCH STADION AMSTERDAM

WWW.AMSTERDAM2016.ORG

EUROPEAN ATHLETICS  
CHAMPIONSHIPS

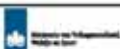


ATHLETICS  
LIKE  
NEVER  
BEFORE

INTERNATIONAL PARTNERS



HOST INSTITUTIONS





---

## Rie Briejer, verspringkampioene 1927-1936

Bij een bezoek aan de Stichting Atletiekerfgoed in Papendal trof ik een zeer interessante ordner aan van de atletiekgeschiedenis van mijn moeder Rie Briejer. In dezelfde ordner trof ik diverse coryfeeën aan van mijn vader, Frans Jutte, die hij op allerlei evenementen kreeg uitgereikt; medailles, bekens, plaketten, etc. Dit echter uit hoofde van zijn functie als bestuursman, maar niet als sporter. Ik kon mij dan ook nog herinneren dat ik ooit de hele medaillekast van mijn ouders jaren eerder aan het toenmalige sportmuseum in Lelystad had geschonken; inclusief het mooi bijgehouden atletiekplakboek van mijn moeder uit die jaren.

De ordner heb ik geschoond en in een aparte ordner de coryfeeën van mijn vader gedaan. Mijn vader is voldoende in de schijnwerpers geweest.

In de picture nu dus mijn moeder Rie Briejer (1910-1999), die twaalf jaar lang het record verspringen dames in handen had, in een tijd dat de damesatletiek nog in haar kinderschoenen stond.



De foto hiernaast dateert uit 1927/1928, toen zij 17 en 18 jaar was. Let op de toenmalige klederdracht en haardracht.

Rie Briejer kwam uit een middenstandsgezin in Leiden. Eigenlijk wilde zij balletdanseres worden, maar dat vonden haar ouders ‘onkuis’. Echter lid worden van de plaatselijke gymnastiek- en atletiekvereniging “Brunhilde” werd haar wel toegestaan. Ik trof al een foto aan uit 1923, toen zij dus 13 jaar was.

Mijn moeder vertelde geregeld over die tijd. Het was voor haar een fantastische periode, waarin zij erg veel mooie momenten heeft beleefd. Onder andere reed zij met Brunhilde regelmatig mee op praalwagens, welke op de 3 oktober feesten in optocht door Leiden trokken. Zij had ook grote bewondering voor



Rie Briejer sprint naar haar eerste en enige nationale titel op de 100 m in 1927.

Mevr. Dieben, voorzitter van Brunhilde, en ook een voorvechtster van de damesatletiek.

Al gauw bleek dat zij talent had op de sprint en het verspringen. Zoals gezegd stond de damesatletiek nog in haar kinderschoenen. Er werd veelal op grasbanen gesprongen en gelopen. Lange tijd werden nog startkuiltjes gegraven om de sprint in te zetten. De eerste startblokken werden later pas in de dertiger jaren ontwikkeld.

Haar eerste Nederlandse kampioenschap werd behaald in 1927, toen zij de 100 m en het

---

verspringen won. Vanaf dat jaar zou zij zeven maal Nederlands kampioen verspringen worden, in de jaren 1927, '28, '29, '30, '31, '35 en '36.

Veel kampioenschappen vonden plaats op de baan "Te Werve", waar de eerste sintelbaan werd gelegd (zie ook het artikel 'Te Werve' elders in dit blad - PW).

In dezelfde periode heeft Rie Briejer vijf maal haar Nederlands verspringrecord gebroken. Van 5,27 m in 1927 tot 5,57 m en 5,62 m met rugwind in latere jaren. Haar andere persoonlijke records: 100 m 12,3 en 200 m 26,6.

Romantisch verhaal is natuurlijk dat de atletiek mijn vader en moeder bij elkaar heeft gebracht. Toen al was Frans Jutte, in die tijd voetballer en ook lid van een voetbal- c.q. atletiekvereniging, geïnteresseerd in de vooruitstrevende damesatletiek. Hij werd jurylid en was dat regelmatig bij het verspringen dames.

Op deze historische foto zie je Rie Briejer verspringen; op de foto staan rechts Jan Blankers, later de echtgenoot van Fanny, en Frans Jutte (met de F).



Rie Briejer was deelneemster aan de Olympische Spelen van 1928 in Amsterdam. Zij kwam uit op de 100 m en in de estafette 4 x 100 m dames (met Lies Aengenendt, Nettie Groos en Bets ter Horst). Het waren de eerste Olympische Spelen waar dames aan deel mochten nemen.

Rie's specialiteit, het verspringen, was toen nog geen olympisch nummer! Er werd bij de Nederlandse dames slechts één medaille gehaald, een zilveren op het hoogspringen door Lien Gisolf.



Verder nam Rie jarenlang deel aan landenwedstrijden voor de Nederlandse ploeg tegen België of West-Duitsland, zoals bijgaande foto in Brussel, genomen op 3 juni 1928 (op de voorste rij links zit Rie).

Ook nam zij deel aan de Wereldspelen in Londen in 1934. En aan wedstrijden in Blackpool.

Rie was draagster van het Unie erekruis, als eerste vrouw, uitgereikt in 1936.



---

Fanny Koen verbeterde het verspringrecord van Rie Briejer in 1939 met een sprong van 5,87 m.

Op 4 mei 1936, na jarenlang verloofd geweest te zijn, trouwde mijn moeder met Frans Jutte. In 1940, vlak voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog, werd hun eerste zoon geboren, mijn broer Tom.

Tijdens haar leven was mijn moeder altijd bescheiden en werd meer gezien als de echtgenote van Frans Jutte, dan als de atlete van weleer.

Daarom nu deze late 'ode' aan Rie Briejer, één van de pioniers in de vroege damesatletiek.

*Frank Jutte*

---

## Vriendenfietsweekend

Namens het bestuur van de Vrienden organiseren Ellen van de Bunt en Riet van der Enden dit jaar het Vriendenfietsweekend. Het eerste weekend van september, t.w. 3 en 4 september a.s., willen we gaan fietsen in de omgeving van Epe op de Noord-Veluwe. De route zal gaan door bos en heide en langs weilanden, zoveel mogelijk heuvels vermijgend naar het Hanzestadje Hattem. Hier kunnen we dan de lunch gebruiken. Via een andere route fietsen we dan weer terug naar Epe. De totale route zal maximaal 35 km bedragen. De zondag, voor de liefhebbers, kunnen we dan de andere kant op fietsen richting Vierhouten en Nunspeet (in overleg met elkaar).



Het vertrekpunt zal zijn het Princesshotel aan de Dellenweg 115. Je kunt daar overnachten middenin de bossen. Er zijn diverse aanbiedingen tegen redelijke prijzen. Maar je kunt natuurlijk ook zelf een keuze maken. Het diner zal in dit hotel plaatsvinden.

Je kunt je opgeven voor dit weekend, je kunt er ook een dagje van maken bij:  
Ellen van de Bunt : [ellenkoosvdbunt@planet.nl](mailto:ellenkoosvdbunt@planet.nl) of telefoon 0182393053  
Riet van der Enden: [rietvanderenden@hotmail.com](mailto:rietvanderenden@hotmail.com) of telefoon 0152564673.

We hopen dat er weer een gezellig groepje komt fietsen. Wil je een fiets huren, dan van te voren aangeven.

*Riet van der Enden*

---

## Boekje Nederlandse wegrecords maakt serie compleet

Hans-Peter Dries is lekker bezig. Na eerder in 2014 de 'Historie van de Nederlandse BAAN-records' het licht te hebben doen zien, gevolgd door zijn vorig jaar uitgegeven 'Historie van de Nederlandse INDOOR-records', heeft hij hier onlangs nu ook 'Historie van de Nederlandse WEG-records vanaf 1893 tot 31-12-2015' (zie hiernaast) aan toegevoegd. Hiermee zijn door de voorzitter van de nationale record-commissie nu alle atletiekdisciplines in hun historische context geplaatst.



Het op het eerste gezicht wat merkwaardig aandoende startjaar 1893 is gekozen, omdat in dat jaar het eerste officiële wegrecord werd geregistreerd. Die eer komt ene Frans Sparnaay toe, die op 24 september 1893 op de 25 kilometer in Rotterdam tot een tijd van 1:49.00,0 kwam. Met diezelfde prestatie komt hij overigens ook in het overzicht met alle baanrecords voor. Het lijkt mij voor de mannen van Atletiekerfgoed een aardig klusje om eens uit te zoeken, hoe dat kan en wat voor iemand die Frans Sparnaay nu eigenlijk is geweest.

Voor het eerst heeft Dries in dit overzicht ook de masterrecords opgenomen. Hierdoor kunnen we tevens kennis nemen van het meest recente record op dit gebied. Dat staat op naam van de 80-plusser Bauke te Nijenhuis, die op 15 november van het vorige jaar 10 km snelwandelde in 1:11.59.

Doordat in de jaren zeventig door de IAAF en KNAU vele wegafstanden bij de mannen van de recordlijst zijn afgevoerd, om die vervolgens pas in 2004 weer terug te plaatsen, zijn er in de overzichten opvallende hiaten ontstaan. Zo zult u bijvoorbeeld vergeefs zoeken naar het befaamde 'record' van Gerard Nijboer van 2:09.01, gelopen tijdens de marathon van Amsterdam in 1980.

Ook dit boekwerkje is weer te downloaden vanaf de volgende pagina op de website van de Atletiekunie:

<https://www.atletiek.nl/over-atletiek/statistieken-en-records/nederlandse-records>

*Piet Wijker*

---

## Corrie Bakkerova en het allereerste indoorrecord

Bij de introductie in de vorige Vriendenband van het boekwerkje van Hans-Peter Dries met daarin de historie van de Nederlandse indoorrecords vermeldde ik terloops, dat het allereerste officiële Nederlandse indoorrecord op naam staat van Corrie Bakker, en wel de 6,19 m bij het verspringen die zij op 18 januari 1967 realiseerde tijdens een indoorwedstrijd in het Sovjet-Russische Leningrad. Zo'n stukje informatie schreeuwt natuurlijk om een nadere toelichting. Want hoe kwam Corrie Bakker nu 'of all places' in Leningrad terecht, bovendien in een jaar waarin wij nog middenin de Koude Oorlog zaten? Die vraag, aan Corrie zelf gesteld, leverde een interessant verhaal op.

Allereerst is het goed om te weten dat wij dat eerste indoorrecord van Corrie te danken hebben aan dagblad De Telegraaf. Had het aan de KNAU gelegen, dan was de hele reis namelijk niet doorgestaan. De Russische uitnodiging om een aantal van onze topatletes

onder begeleiding van Fanny Blankers-Koen naar de Sovjet-Unie te laten komen om daar aan een serie indoorwedstrijden deel te nemen, bevatte de zinsnede dat de kosten van de heenreis voor rekening van de KNAU zouden komen. Die passage was bij de vertaling van de uitnodiging in eerste instantie echter over het hoofd gezien. Aangezien de KNAU die kosten niet had voorzien werd, tot groot verdriet van de voor de trip uitgenodigde atletes Lia Louer-Hinten, Marianne Thomas en Corrie



Vlnr. Lia Louer-Hinten, Marianne Thomas, Fanny Blankers-Koen en Corrie Bakker op de vliegtuigtrap, vlak voor hun vertrek naar Moskou.

*(foto's beschikbaar gesteld door Corrie Bakker)*

Bakker, de reis twee dagen voor het geplande vertrek afgeblazen. Dit nu schoot de bij De Telegraaf werkzame Jan Blankers in het verkeerde keelgat, die vervolgens zijn directie ertoe wist over te halen om het financiële gat te dichten onder het beding, dat Fanny Blankers-Koen, die als begeleidster zou meegaan, voor de krant regelmatig rapportages van de bevindingen in de Sovjet-Unie zou maken. Aldus geschiedde en zo kon het dolgelukkige drietal tezamen met van Fanny Blankers-Koen op vrijdag 13 januari (hoezo ongeluksdag?) 1967 alsnog van Schiphol afreizen richting Moskou.

Op roltjes verliep die reis overigens aanvankelijk niet. Eenmaal in Moskou aangekomen, was de toegezegde opvang namelijk in geen velden of wegen te bekennen. Corrie Bakker, die van die eerste dagen een soort dagboekje heeft bijgehouden, citeert:

*“Daar zitten we dan met onze twintig dollar. Mevrouw Blankers gaat verder informeren. Het is ijskoud buiten en mevrouw Blankers heeft van de zenuwen haar droptoffe verfrommeld. Dan maar naar een hotel in Moskou en daar afwachten. Nadat we in het hotel aangekomen zijn, hebben we nog een blokje om gelopen. Ik had twee broeken en een maillot aan en nog had ik kouwe knieën. ’s Morgens vroeg werden we door een Russische juffrouw uit ons bed getrommeld om naar het vliegveld te vertrekken, naar Leningrad. Daar was het iets minder koud, min 24. Pas in het begin van de middag kregen we het ontbijt.”*

Een dag later was de eerste wedstrijd, kort daarna gevolgd door dat tweedaagse evenement waar Corrie Bakker haar verspringrecord vestigde. “Van dat record heb ik nog een diploma, in het Russisch, met de handtekening van de voorzitter. Ik heb ook zo’n zelfde diploma van de 100 meter, want die heb ik daar ook gelopen, in twaalf rond. Je kreeg daar diploma’s hè, soms ook gewoon van die vaantjes. Dat was toen gewoonte, want ze hadden natuurlijk niet veel daar,” blikt Corrie Bakker terug. “Het was vrij eenvoudig allemaal. Het waren ook geen echte indoorbanen, maar allemaal houten vloeren. Dat gaf veel herrie, natuurlijk.” De wedstrijden stonden in het teken van de eind maart plaatsvindende Europese Indoorspelen in Praag, voorloper van het latere EK Indoor. Corrie: “Daarom waren we ook uitgenodigd, samen met een Tsjechische ploeg, die reisde met ons mee. Dat waren een stuk of vijftien mannen. Daar trokken we zo’n beetje mee op. Heel leuk was dat. We werden allemaal verliefd op iemand daar.”



Deel van het diploma voor Corrie Bakkers verspringprestatie van 6,19 m in Leningrad.

## De dochter van Fanny

Naast Leningrad, het tegenwoordige Sint-Petersburg, werden ook Tallinn en Riga aangedaan. Corrie: “Ik weet niet meer in welke volgorde precies, hoor. Eén reis kan ik me nog heel goed herinneren, met zo’n heel oud boemeltreintje met houten bankjes. Het schudde heen en weer. Daar hebben we een uur of vier ingezeten. Op een gegeven

---

moment deed-ie het niet meer, stond-ie stil bij een heel groot, wijds, bevroren meer. Dat was wel een prachtig gezicht, natuurlijk. Verder was er helemaal niets te bekennen. Het vroom er 30 graden! Gelukkig hebben ze hem weer aan de praat gekregen.”

De reis van in totaal drie weken was volgens Corrie vooral op initiatief van het tegenwoordige Estland, Letland en Lithouen tot stand gekomen. “Die voerden toen al strijd voor zelfstandigheid. Vroeger hadden ze bij Zweden gehoord en ze hebben zich altijd al van Rusland willen afscheiden. Ik denk dat ze om die reden gewoon contact wilden onderhouden met het Westen.” Niet dat dit naar buiten toe al te zeer mocht blijken. Zo was in een Russische krantenfoto het embleem van Corrie’s Sagittashirt vakkundig weggeretoucheerd. Corrie: “Er mochten toendertijd geen kenmerken van het buitenland Rusland in. Op de foto heb ik gewoon een effen shirt aan. Bij het meisje waarmee ik op de foto sta, staat alles gewoon nog op haar shirtje. Ze noemden me in dat krantenstukje trouwens Bakkerova en schreven overal, dat ik de dochter van Fanny Blankers-Koen was. En ook al zei ik dat ik dat helemaal niet was, dat maakte niet uit. Ze schreven toch dat Fanny haar dochter had meegenomen.”

### **Bontjas**

De bontjas waarmee Corrie Bakker op de foto staat, had ze geleend. “Dat was al een oud ding, hoor. Hij was zó oud, dat-ie gewoon uit elkaar viel. Elke avond als wij van wedstrijden terugkwamen, was er wel een scheur in die jas gevallen. Die gingen we dan telkens dichtnaaien. Ik zei: *nou, ik weet niet of ik hem nog terug durf te geven aan die mevrouw van wie ik hem geleend heb*. Ik moet zeggen, ik heb nog nooit zoveel gelachen als daar, met z’n vieren. Want mevrouw Blankers deed natuurlijk vrolijk mee. Dat was niet zo’n leidinggevende figuur, die was zelf atleet geweest.”

De reis kostte Corrie Bakker, die in die tijd in Amsterdam woonde en in een paardensportwinkel werkte, een half maandloon. Corrie: “Want ja, ik moest daar natuurlijk wel extra vrij voor nemen. Niettemin heeft ze van die opoffering nooit spijt gehad. Want tussen de wedstrijden door werd het viertal overal mee naartoe genomen. “We zijn naar dat grote museum in Leningrad geweest, de Hermitage, waar we alles hebben gezien. We zijn uitgenodigd voor een opera en zijn in dat grote operahuis geweest. We hebben ook een voorstelling gehad van het grote Russische ballet, dat hele voorname ballet, en we kregen overal een begeleider mee. We konden gewoon naar die warenhuizen, al was daar niet veel te beleven, hoor, want het was natuurlijk wel een beetje armoedig. Maar de cultuur die we daar gezien hebben, al die bekende plaatsen van de tsaar uit de geschiedenis, daar namen ze ons allemaal mee naartoe. En elke keer als we ergens naartoe gingen, waren er mensen die ons bij al die bekende dingen rondleidden. Dat was fantastisch. Daarom heb ik er ook zoveel goede herinneringen aan. En ja, het waren hartstikke leuke wedstrijden. Het was mijn leukste reis van allemaal”, eindigt Corrie Bakker.

---

## Vrienden Golftoernooi 2016

Beste Vrienden,

Op vrijdag **5 augustus 2016** wordt weer het jaarlijkse Vriendengolftoernooi georganiseerd.

Dit keer gaan we genieten op de **Heemskerkse Golfclub**, Communicatieweg 18 te Heemskerk. Een schitterende, uitdagende baan, met mooie, lange, afwisselende holes. Daarna heerlijk dineren in het Grand Café, met uitzicht vanaf het terras op hole 18!



### Programma:

- 11.00 uur ontvangst met koffie en Heemskerkse Ezelsoren
- 12.00 uur start eerste flight 18 holes
- 13.00 uur (bij voldoende deelnemers) start clinic van 2 uur door een Pro
- Vanaf 16.30 uur binnenkomst spelers
- 19.00 uur Prijsuitreiking en 3 gangen diner

### Kosten,

inclusief koffie, Heemskerkse Ezelsoor, borrelhap, 3-gangen diner en prijzen:

- Golfers: € 80,-
- Clinic: € 65,-

### Inschrijven:

- Vóór 15 juli
- Door mail te sturen aan Olga, [olgacommandeur@hotmail.com](mailto:olgacommandeur@hotmail.com) met vermelden:
- Naam/namen
- Deelname 18 holes /clinic / groupie € 80 / € 65 / € 35
- Opgave exacte handicap

We rekenen op een grote, gezellige opkomst.

Iedereen kan weer op tijd thuis zijn voor de Openingsceremonie van de Olympische Spelen 2016, 23.00 – 04.00 uur.

Sportieve groet,  
Olga Commandeur  
06 – 52 650 357





---

## De erfenis van Frits de Ruijter

**Vele leden van onze club hebben Frits de Ruijter goed gekend. Frits (5/4/1917 - 20/3/2012) was de laatst levende oprichter van de Vereniging Vrienden van de KNAU, zoals de naam was bij de oprichting.**

**Frits was Olympisch atleet in 1948. Naast alle ellende die WO2 met zich mee bracht, zat de oorlog ook zijn atletiekloopbaan dwars.**

Frits was niet alleen een goede atleet, maar had ook de feeling om zakelijk te slagen. Goed voorbeeld hiervan was zijn broodjeszaakwinkel op de Spuistraat in Amsterdam.

Velen die er in de jaren 50-60 wat toe deden in het Amsterdamse kwamen er over de vloer, zelfs Karel Appel kwam er zijn broodje kopen. Frits, een buitengewoon aimabele man, had niet alleen veel klanten, maar evenzo heel veel vrienden, waaronder ook Vrienden uit de atletiek. Begin jaren zestig kwam ik bij Frits over de vloer en vroeg hem, wat hij deed als hij aan een achillespees geblesseerd was. Zijn antwoord was: ik bel je terug op je werk. Drie dagen later belde hij en zei: ik heb een afspraak voor je gemaakt bij dr. Hans van Swol in het Binnengasthuis. Zulke dingen deed hij voor je.

We hebben elkaar tijdens mijn actieve tijd regelmatig gesproken, hij was toen ook freelance tv-commentator.

En dan, in 1963 was daar de beruchte 800 meter in Rotterdam, waarbij ik ruzie kreeg met Frits. Hij vond dat ik de race moest overlopen. Dat moest nou net Frits niet tegen mij zeggen. Het is allemaal goed gekomen en toen hij in 1973 vroeg of ik lid wilde worden van de Vrienden, heb ik direct ja gezegd. Frits had mij en vele anderen aan een dokter geholpen. Die club deed dus wat voor atleten, daar wilde ik wel bij horen.

### **Aan alles komt een eind**

In die jaren werden de bijzondere of oudere atleten door Frits op de jaarlijkse reünie in het zonnetje



Frits de Ruijter spreekt Klaas Schenk toe.  
*(foto's archief Vrienden)*

---

gezet, zoals hij dat noemde. Frits had een bijzondere manier van voorbereiding op zijn verhalen over de 75-jarigen. Er stond hem niet zo'n archief als we nu hebben ter beschikking. Nee, hij belde de betreffende atleet op met een smoes en na een half uur wist hij genoeg.



75-jarige presentator Chris Konings met Greet Versterre.

Er waren hilarische situaties, waarbij Frits zich op zijn manier met een kwinkslag redde. Bijvoorbeeld bij Klaas Schenk (zie foto), de godfather van het Nederlandse langebaanschaatsen uit de tijd van Ard en Keessie. Klaas, waarom nou 500 meter en niet de 400 meter zoals wij dat doen, vroeg Frits. Het antwoord luidde: beste Frits, de schaatsen moeten eerst warm worden voor je tempo kunt maken.

Na zijn pensionering werd hij ook een vraagbaak voor informatie over oudere atleten waar wij niet zo veel over wisten. Frits wist veel en je kreeg altijd een goed antwoord.

Eén keer niet, dat ging over een atleet met een oorlogsverleden. Die naam nam hij mee in zijn graf.

In 1994 vroeg Frits of ik het agendapunt van de 75-jarigen wilde overnemen. 22 jaar heb ik getracht er wat van te maken. Soms was het leuk, soms was er kritiek. In het bestuur waren de voorzitters waarmee ik werkte vaak onverbiddelijk. Het mocht niet te veel tijd in beslag nemen. De verhaaltjes nam ik op met de stopwatch in de hand. Per persoon mocht het niet meer zijn dan 1 min. en 50 sec. (mijn p.r. op de 800 m.). Dat was allemaal best werkbaar want het moest leuk blijven. Toen er echter ook in De Vriendenband een scherp commentaar kwam op de rubriek en Melchert Kok tijdens de voorlaatste reünie in Gouda ook in het nauw kwam, was het klaar.

Jammer Frits, maar aan alles komt een eind.

*Chris Konings*

---

## “Races are for places”

**Of: doel, weg, communicatie**

Kwam eens, opgetekend door de filosofen Thijs Lijster en Jan Sietsma, deze anekdote tegen:

Een Mozart-concert. Waarbij –toen nog– koningin Beatrix met prins Claus ook aanwezig was. Prins Claus had het bij die gelegenheid over de hemelse muziek van Mozart en dat hij om die reden –te zijner tijd– best wel naar de hemel zou willen. Waarop de ook aanwezige componist Peter Schat aan hem vroeg: “Wat zou uw reactie zijn als u in de hemel tot de ontdekking komt dat de hemelse muziek van Mozart alleen op de planeet Aarde te horen is?” Prins Claus zei daarop zoiets als: “Dat is wel een filosofische vraag.” Maar voegde er dan aan toe dat hij eigenlijk helemaal niet in de hemel geloofde. Dat hoorde ook de koningin die even verderop met anderen in gesprek was. Beende ogenblikkelijk naar Peter Schat en haar man en zorgde ervoor dat de conversatie razendsnel in een totaal andere richting verder ging.

Tja, welke boodschap wil je overbrengen? Welk doel stel jij jezelf als je een gesprek aangaat? Welk standpunt wil je innemen? Voor welke mening sta je, hoe zul je die uiten; of blijf je liever op de vlakke, hou je het bij gemeenplaatsen waaraan je je geen buil kunt vallen?

In de anekdote lijkt de laatste optie uiteindelijk de zwaarst wegende. Maar er blijkt ook gelijk hoe ‘gevaarlijk’ zo’n onvoorbereid niemendalletje kan worden.....

Natuurlijk hangt het verloop van een gesprek ook af van wie je bent, wat je doet, bij welke gelegenheid je aanwezig bent, in wiens gezelschap, enz., enz.

Mondig of meegaand zijn? De meeste atleten, Atletiekunie bestuurders, kaderleden, juryleden behoren vrijwel zonder uitzondering tot de ‘categorie’ mondige mensen. Dat wordt bij ons, voor zover nodig, trouwens al vroeg gestimuleerd. Toen ik destijds trainers opleidde, stond er op een van de eerste bladzijden van het cursusboek een grafiek als deze:



Wie zich voor de eerste keer bij een sportvereniging meldt op een trainingsavond gaat er zonder meer vanuit dat de trainer ‘alles’ weet. “De trainer gaat het mij allemaal leren, ik moet goed opletten en mijn best doen om de opdrachten zo goed mogelijk uit te voeren.” denkt de beginnende atleet. “Ik weet er nog nauwelijks iets van.” Toch is het ongezond als dat zo blijft.

---

Er zijn trainers die geïrriteerd reageren als die atleet bij de vierde training schuchter vraagt: “Hé trainer, waarom moet ik nog steeds na vijf minuten een stukje met mijn hakken tegen mijn billen lopen? Dat kan ik toch al?” Zo’n trainer beschouwt dat kennelijk als een aanval op diens beperkte oefenstof en dat nota bene van zo’n groentje... Fout bezig, trainer! Leer een atleet niet alleen hard lopen, goed springen of ver werpen, maar laat deze ook inzien waarom het zo moet, wat de bedoeling en de zin van bepaalde oefeningen is. Maak iemand bewust van wat hij doet. In de eerste plaats versterkt het bewust bezig zijn het leerproces en in de tweede plaats geeft het de atleet enorm veel voldoening als hij weet wat hij doet en waarom dat zo moet.

De grafiek hiervoor: in het begin weet de trainer alles en de atleet niets, maar al snel groeit de kennis en het inzicht bij de atleet. *Zó* moet het!

*N.b.: Hoewel ik dit een uitermate logische en noodzakelijke ontwikkeling van de atleet vind, zie ik toch bij nogal wat trainers, met name in andere sporten, maar soms ook bij ons –af en toe tot op zeer hoog niveau– dat dit bepaald niet altijd gemeengoed is. Sommige sporters zeggen duidelijk: “Als ik teveel mijn mond open doe bij mijn trainer, sta ik ernaast.”*

Voor bestuurders en overige kaderleden is dit uitgangspunt al even zo van kracht. Een doel kiezen, de plussen en minnen van het gewenste doel goed overwogen hebben; kennis van de benodigde processen om een gewenst doel te bereiken, de weg die je daarbij moet gaan; hoe communiceer je met de mensen waarmee je samen op weg bent in de richting van het doel, hoe gebruik je hun sterke kanten en omzeil je de zwakkere .....

Waar leidt deze inleiding nu toe? We maakten het eerder mee met Miranda Boonstra, afgelopen najaar in Amsterdam met Michel Butter..... een, twee handjes vol seconden te kort voor de Olympische limiet op de marathon (2:11). Een marathon op niveau loop je maar maximaal twee, hóóguít drie per jaar. Dat maakt je dus bijzonder afhankelijk van vooral weersomstandigheden, wedstrijdverloop, en dergelijke. Nederlandse limieten staan, vergeleken met veel andere landen, vaak redelijk scherp. Van Vriend Jacob Dikken kreeg ik de titel van dit artikel. En inderdaad, zou het niet veel eerlijker zijn om die niet voorspelbare en niet berekenbare factoren zoals hierboven een paar genoemd, minder mee te laten wegen? Kijk op welke plaats een atleet finisht, wie er voor hem eindigde(n), wie er na hem kwamen....



Rotterdam 2012: Miranda Boonstra finisht in de kou in 2:27.32, een dik persoonlijk record. Voor de Spelen in Londen was echter 2:27.25 vereist. (foto's Erik van Leeuwen)

---

Bepaal aan de hand daarvan of deze waard is, Olympiër te worden. Een Olympische marathon is immers óók geen wedstrijd waar het om tijden gaat! Geen hazen, geen scherpe-tijden-parkoers, en alleen de prijswinnaars tellen aan het eind.

*Misschien is het goed om te weten, dat de IAAF bezig is om te onderzoeken of er een vergelijkbare ranglijst als bij andere sporten per onderdeel kan worden aangelegd. (Zie tennis, wielrennen, en zo meer.) De meerkampers worden wel al een aantal jaren aan de hand van een opgesteld klassement uitgenodigd voor de grote internationale toernooien....*

*Weet ook, dat de Duitsers januari '16 naar het Duitse Olympisch Comité zijn gestapt en hebben bereikt dat de limieten 2:28:30 V, 2:12:15 M zijn verlaagd naar 2:30:30 en 2:14:00. Dit, vooruitlopend op de verscherpte aanpak van dopingzondaars en de te verwachten inschrijving op de O.S.*



Amsterdam 2015: Butter baalt. Het had voor deelname in Rio 2:11.00 moeten worden, maar het werd 2:11.08.

*Amsterdam in plaats van “mister nobody” in, zeg, Berlijn, waar de kans op mooie tijden aanmerkelijk groter is. Dat is zijn goede recht, daar is niets verkeerd aan. Maar zou hij niet al bij voorbaat hebben geaccepteerd, dat hij op het Olympisch podium wel mee zou kunnen doen, maar beslist geen aanspraak mag maken op een hoge klassering, laat staan meedoen om de prijzen? Ik ken hem niet en weet het niet. Maar gedachten als deze komen wel boven. Toch, gedachten als deze komen wel boven. [Helaas, ik schreef dit vóór dat het blessurespook toesloeg...]*

Ja, het klopt. Geen letter, geen woord over mondig zijn, het volgen van de juiste weg naar het gewenste doel, hoe daarbij de communicatie dient te verlopen, is nieuw. Integendeel, er zijn gemakkelijk kasten (meervoud) te vullen met boeken die véél diepgravender en informatiever processen als deze beschrijven. Maar een heel klein beginnend vlammetje is dikwijls al genoeg om een prachtig vuur te laten ontstaan ..... Dergelijke vlammetjes vind ik nog al eens in de filosofie:

**HET DOEL:** Als we onze doelstellingen uit het oog verliezen, proberen we de daardoor ontstane onzekerheid te verdrijven door onze inspanningen te verdubbelen: we komen dan natuurlijk nergens, maar het gaat wel twee keer zo snel.

---

**DE WEG:** In China ontstond zo'n vijf eeuwen voor onze jaartelling het Taoïsme, een religieus, filosofische stroming die grote invloed had op denken en doen van mensen. Tao betekent in het Nederlands: weg. Zie bijvoorbeeld deze paradox die de kern van het Taoïsme mooi weergeeft:

*“Wie studeert, vergaart elke dag meer.  
Wie een weg volgt, laat elke dag meer achter zich.  
Laat zoveel achter, tot er niets overblijft  
En je handelen vrij is van denkbeelden.  
Wie vrij van denkbeelden handelt, kan zijn handelen vormen  
naar het denkbeeld dat zich vormt binnen de situatie.”*

Tja, een handelwijze mag niet bepaald worden door –vastgeroeste– denkbeelden. Zo vind je het best de weg die leidt tot het in deze omstandigheid meest passende doel, waarbij de praktijk waarvoor je de maatregel wil nemen centraal moet staan.

**DE COMMUNICATIE:** Hij die van een gesprek met jou weggaat, tevreden over zichzelf en over zijn geest, is meestal volkomen ontevreden over jou.

Wat je ook doet in de Atletiekunie, weet waar je mee bezig bent, stá ervoor en gá ervoor, maak dat duidelijk, kom er voor uit!

*Hugo Tijsmans*



**herzog**  
sport compression prevention & recovery

**PRO**  
COMPRESSION

**Plezierig sporten**  
Minder spierpijn  
Minder kuitklachten  
Minder scheenbeenblessures  
Sneller herstel na de inspanning

**Optimaal herstel en blessurepreventie**  
De kousen en tubes leveren een relatief hoge druk met een afnemend verloop vanaf enkel tot knie. Hierdoor worden afvalstoffen sneller afgevoerd.

**Preventief & Helend**  
Bij kuitklachten, spierversrekkingen en verkrampingen werken de kousen en tubes preventief. De schokbelasting wordt verminderd waardoor spierschade wordt voorkomen.

[www.herzogsport.com](http://www.herzogsport.com)



---

## Enquête Vrienden van de Atletiek

**Beoordelingen vind je overal, in bedrijven, van producten, van resultaten en van functies. Top juryleden worden beoordeeld, maar ook de sportieve resultaten. Het werd daarom hoog tijd dat wij wel eens wilden weten wat er goed gaat, wat er slecht gaat en of er nieuwe ideeën leven binnen de Vrienden.**

Op 9 december 2015 heeft u allemaal een mail of brief ontvangen met daarin een aantal vragen, waarvan wij de antwoorden willen weten om aan de hand daarvan het beleid van De Vrienden voor de toekomst te kunnen bepalen en op die manier aan de wensen van onze leden tegemoet te komen. Verheugd waren wij over het feit dat 65 leden de vragenlijst hadden geretourneerd. Ook met de uitslagen en tips voor verbetering zijn wij tevreden, omdat wij hiermee uit de voeten kunnen om nieuwe plannen te maken.

Graag presenteren wij u de resultaten en de (eerste) acties, die wij zullen gaan ondernemen.

### ► De Reünie

De eerste 5 vragen gingen over de laatste Reünie/Algemene Ledenvergadering die op 31 oktober 2015 in Brasserie Laag Kanje werd gehouden. De resultaten:

Nr.	Vraag	Cijfer
1	Hoe waardeert u de Algemene Ledenvergadering (= ochtendprogramma) van 31 oktober 2015 in Maarn?	<b>6.73</b>
2	Hoe waardeert u de reünie (middag- en avondprogramma) van 31 oktober 2015 in Maarn?	<b>7.22</b>
3	Hoe waardeert u de locatie waar de bijeenkomsten op 31 oktober 2015 plaatsvonden?	<b>8.24</b>
4	Hoe waardeert u de catering (eten en drinken) op 31 oktober 2015?	<b>7.70</b>
5	Hoe waardeert u het entertainmentprogramma (Ivo de Wijs en Theo Danes) van 31 oktober 2015?	<b>8.38</b>

### Conclusie:

Over de locatie was men bijzonder tevreden. Centraal gelegen, makkelijk bereikbaar, gratis parkeren voor de deur, een mooie ruimte om te vergaderen in een prachtige omgeving.

Over de Algemene Ledenvergadering was men niet zo tevreden. De meest gemaakte opmerking was, dat het te lang duurde en er te weinig tijd was om elkaar te ontmoeten. Enkele kenmerkende uitspraken:



De vergaderingen duren te lang, zo blijkt uit de enquête. (foto's Ed Turk)

- ✚ Accent leggen op de reünie, want daar komen nagenoeg alle leden voor.
- ✚ Te veel sprekers, geen tijd om met andere leden te spreken.
- ✚ Vergadering moet kort en bondig, hamerslag. Iedereen heeft de activiteiten die nog weer eens genoemd worden, al in de Vriendenband kunnen lezen. 's Middags een activiteit, zoals vroeger bijv. stadswandeling. Nu zitten we te veel en er is praktisch geen tijd om bij te praten met elkaar.
- ✚ Een ALV moet er zeker blijven, maar zou wat korter mogen duren, waardoor de lunchpauze wat verlenging krijgt met daardoor de gelegenheid meer Vrienden te ontmoeten.

Over het optreden van Ivo de Wijs en Theo Danes was men in grote getale enthousiast. Het werd een schot in de roos genoemd!



Hoogste waardering voor Ivo de Wijs en Theo Dales.

#### ► Overige activiteiten van de Vrienden

De 7 daarop volgende vragen, die u voorgeschiedt kreeg, hadden betrekking op speciale activiteiten die door de Vrienden van de Atletiek worden georganiseerd. Ook hier –in harde cijfers– de resultaten:

Nr.	Vraag	Cijfer
6	Welke waardering geeft u aan de fietsdag?	<b>7.17</b>
7	Welke waardering geeft u aan de golfdag?	<b>6.95</b>
8	Welke waardering geeft u aan de huldiging van de 75-jarigen tijdens de Algemene Leden Vergadering?	<b>5.67</b>
9	Hoe waardeert u de verjaardagskaart die u van de Vrienden ontvangt?	<b>7.54</b>
10	Hoe waardeert u de uitreiking van de Gouden Pluim?	<b>7.85</b>
11	Hoe waardeert u De Vriendenband?	<b>8.34</b>
12	Hoe waardeert u de website van de Vrienden?	<b>7.19</b>

#### Conclusie:

Zonder meer wordt De Vriendenband heel erg gewaardeerd. Het mag best wel het paradepaardje van de Vrienden worden genoemd. Een paar rake opmerkingen:

- ✚ Vriendenband is top.
- ✚ De Vriendenband is voor mij het communicatiemiddel van de Vrienden. Zit al zoveel achter de computer gedurende de dag, dat het in de hand houden van de Vriendenband mijn voorkeur heeft.



De jaarlijkse fietsdag wordt gewaardeerd.  
(foto Hugo Tijmsmans)

Deelnemers aan de fiets- en golfdag waarden dit initiatief en aan de reacties kan gezien worden, dat het aantal deelnemers best wel gaat groeien.

Nog lang niet alle leden hebben onze website bezocht.

De verjaardagskaart wordt algemeen gewaardeerd en men vindt het leuk om deze te ontvangen.

Het uitreiken van een Gouden Pluim mag van de leden blijven bestaan. Wel wordt er voorgesteld om dit niet meer in het

middagprogramma te doen, maar – bijvoorbeeld – tijdens de lunch.

Iets waar men het bijna unaniem over eens is, is dat de huldiging van 75-jarigen van het programma af moet. Hier kwamen ook de meeste reacties op en wij kunnen het daarom niet beter illustreren dan met het hierna weergeven van een aantal kernachtige reacties, die het overgrote merendeel van de leden vertegenwoordigen.

- ✚ Wat is de prestatie om 75 te worden?
- ✚ 75 jaar worden is op zich geen prestatie. Het benadrukt voor jongeren nog meer een oude mannen/vrouwenclub.
- ✚ Ik zou u aanraden het item van de 75-jarigen voortaan af te doen met een extra leuke verjaardagskaart met een geschenkje (boek met opdracht b.v.).
- ✚ Geen behoefte aan huldiging 75-jarige.
- ✚ Duurt veel te lang.

Als het aan de leden ligt, was het in 2015 voor het laatst dat de 75-jarigen, hier samen met Melchert Kok, tijdens de ALV in het zonnetje werden gezet.



### ► Stellingen.

Vervolgens werden u 5 stellingen voorgelegd, die betrekking hebben op de algemene structuur en samenstelling van de Vrienden. Ook hier de uitslagen eerst:

Nr.	Stelling	% Eens	% On-eens	% Geen mening
13	De gemiddelde leeftijd van de leden van de Vrienden is te hoog (nu is dat 68 jaar)	60.0	21.5	18.5
14	Er moeten speciale bijeenkomsten georganiseerd worden voor “jongeren” (nu zijn 35 van de 270 leden onder de 55 jaar)	27.7	46.1	26.2
15	Er moeten extra bijeenkomsten gehouden worden met een speciaal karakter. (Bijvoorbeeld Olympische Spelen, ontwikkelingen kleding door de jaren heen, professionalisering)	32.3	24.6	43.1
16	De Vrienden moeten veel meer doen aan werving van jonge leden.	61.6	9.2	29.2
17	Het lidmaatschap van de Vrienden moet voorbehouden blijven aan toppers t.a.v. atletiekprestaties en toppers t.a.v. organisatie op atletiekgebied	64.6	26.2	9.2

### Conclusie:

Over dit gedeelte van de enquête wordt door de leden toch wel de meeste discussie gevoerd. De meerderheid vindt de Vrienden te oud en dat er meer gedaan moet worden aan het werven van jonge leden. Echter nu is het zo dat alleen toppers op zowel prestatief en organisatorisch gebied lid kunnen worden. Ook ziet men het niet zitten om speciale bijeenkomsten voor jongeren te organiseren. Integratie van jongeren in de huidige groep zou zeker het mooiste zijn. Dat hier een uitdaging ligt voor het bestuur wordt ook onderkend in een aantal hierna genoemde reacties.

- ✚ Werving nieuwe leden blijft lastig. In het verleden veel meer groepsgevoel door de interlands. Nu veel eenlingen die zich niet thuis voelen bij de club.
- ✚ Een van de problemen om jongere leden te werven is dat werkenden steeds minder tijd hebben.
- ✚ Jongere vriendenwerving, ja! Maar wel realistisch blijven en pas bij 40 beginnen met werven. Daarvoor heb je gewoon nog geen interesse in dit soort bijeenkomsten. Als je ouder wordt steeds meer.
- ✚ Ledenwerving onder jongeren is wel van belang, maar een lastige klus. Nu draag ik terloops De Vrienden ook wel aan bij jongeren; maar de reacties zijn dan niet zodanig dat ze meteen willen aansluiten.
- ✚ Het bestuur moet zich meer laten zien, bijv. via website Atletiekunie? Losse Veter??

---

## Het belangrijkste van de Vrienden.

Tot slot hebben wij in de enquête gevraagd naar de prioriteit van diverse zaken. Hier kwam een duidelijke uitslag. Hoe lager het cijfer, hoe belangrijker men het vindt:

- |   |             |
|---|-------------|
| 1. De mogelijkheid om elkaar te ontmoeten.                            | <b>1.49</b> |
| 2. De Vriendenband.   | <b>2.23</b> |
| 3. Ervaringen uit het verleden met elkaar delen.                      | <b>2.96</b> |
| 4. Ondersteunen van de jeugd.   | <b>3.07</b> |
| 5. Op de hoogte blijven van persoonlijke gebeurtenissen bij de leden. | <b>3.10</b> |
| 6. Meewerken aan verzamelen van historische gegevens.                 | <b>3.59</b> |
| 7. De website.  | <b>3.81</b> |

### Conclusie:

Het elkaar kunnen ontmoeten (reünie, trefpunten) vindt men het belangrijkste naast het verkrijgen van informatie over leden (Vriendenband). Het ondersteunen van de jeugd vindt men belangrijker dan het verzamelen van historische gegevens en de website, maar van dat laatste weten wij dat velen die nog niet hebben bezocht. Dat zal zich verder moeten ontwikkelen.

### ► Hoe nu verder

Duidelijk is dat er iets moet gebeuren als wij willen dat de vereniging Vrienden van de Atletiek over 10 jaar nog bestaat. Er zijn intussen al ledenwervingsacties gestart. De naamsbekendheid moet groter worden en de –hooggewaardeerde– bijeenkomsten moeten beter worden georganiseerd.

Het bestuur heeft de hierna genoemde eerste besluiten al genomen:

1. De reünie zal dit jaar op dezelfde locatie worden gehouden als in 2015. Noteer alvast 29 oktober in uw agenda.
2. De jaarvergadering zal drastisch worden ingekort.
3. Huldiging van 75-jarigen tijdens de reünie vervalt. Wel zal hier aandacht aan worden besteed in De Vriendenband.
4. Tijdens het middagprogramma van de reünie geen sprekers meer. Wel andere activiteiten die meer gelegenheid bieden om elkaar te spreken.
5. Er komt een klankbordgroep om de mogelijkheden om andere wensen en ideeën te bespreken en te implementeren.

Die klankbordgroep is intussen geformeerd en op 31 maart voor het eerst bij elkaar gekomen. Deze groep bestaat uit Chris van der Meulen, Hugo Tijsmans, Frank Jutte, Ed Turk en Wim van der Krogt. Wij zijn uit de startblokken en als de race voorspoedig verloopt, krijgen we een mooie uitslag. Vanzelfsprekend wordt u op de hoogte gehouden.

Namens het bestuur van de Vrienden van de Atletiek,  
*Wim van der Krogt*



Brasserie Laag Kanje in Maarn, dezelfde locatie als vorig jaar.  
*(foto Els Stolk)*



# Global Sports Communication

- Expert management of world class athletes
- Advising and organising athletic events
- Specialists in sports marketing and sponsoring



Global Sports  
Communication

[www.globalsportscommunication.nl](http://www.globalsportscommunication.nl)  
<https://twitter.com/GlobalSportsCom>



---

## Hakken-ballen

**“Het is lang geleden dat je het NK indoor atletiek hebt bezocht”, merkte Chris van der Meulen op toen hij de toegangskaartjes toezond. Inderdaad, het was de eerste keer dat ik als toeschouwer bij dit evenement aanwezig was. Het was een combinatie van belangstelling voor de atletiek en het ontmoeten van oude sportvrienden dat me tot dit bezoek bracht. Bovendien kon ik mijn sportieve buurman Ton eens kennis laten maken met atletiek op niveau.**

We waren rijkelijk vroeg in de Apeldoornse indoorhal Omnisport. Een toezichthouder verwees ons naar de overkant, waar een vak voor “de vrienden” was ingericht. Het gemarkeerde vak was nog onbezet. Ondanks de aanduiding “**Vrienden van de atletiek**” op een fladderend vel papier, had ik toch nog enige twijfel. Het rood/witte tape gaf geen zichtbare toegang en deed mij denken aan een afbakening voor een nader justitioneel onderzoek. Het polsbandje in plaats van een enkelband als toegangsbewijs stelde me weer enigszins gerust en ik realiseerde me, dat het allemaal niet zo slecht was bedoeld. Met een warme bak koffie, via bijgeleverde consumptiemunten, werden mijn argwanende gedachten verdreven. We stapten over het lint en nestelden ons op de bovenste trede.

Kort daarna zette zich een paar op de trede voor ons, waarvan de man zich voorstelde als Pieter Hamer. Gelijk begonnen alle contactpuntjes in mijn herinnering te fonkelen. Bijzonder, omdat ik hem slechts eenmaal in het begin van mijn atletiekcarrière (1960) heb ontmoet. Ik had de neiging om op te merken, dat zijn vrouw dan wel Werpen of Slingeren zou heten, maar liet dit toch maar achterwege. Ik herinnerde hem als een gedreven atleet (kogelslingeraar), die zeer gedetailleerd over zijn sport sprak. Hij was het die mij onbewust het begrip “hakken-ballen” bijbracht (draaibeweging bij kogelslingeren via de hak en bal van de draaivoet).

Hij had zich met een “halve hakken-ballen-draai” in front tot ons gekeerd. Ik bracht hem onder andere in herinnering, dat hij zich destijds beklaagde over zijn schoenen die één maat te groot waren, waardoor zijn werppoging na drie keer “hakken-ballen” gevaar liep ongeldig te worden.

Hij herinnerde het zich niet meer, maar gaf ruitelijk toe dat dit soort vergezochte analyses deel van zijn sportieve beleving waren. Kennelijk had ik daarmee het sluimerend vlammetje in hem weer wat aangewakkerd, want hij begon mijn gast, die pal tegenover hem zat en slechts een oppervlakkige kennis van atletiek heeft, te overladen met dat soort technische snuffjes. Bang dat mijn maat Ton in dit boomrijke bos zou verdwalen, greep ik na enige tijd in met het vriendelijke verzoek aan Piet om 180 graden terug te “hakken”, zodat we de wedstrijden konden volgen.

---

Kort daarna arriveerde een echtpaar, dat wat angst had voor de steilte van de tribune en graag op de bovenste ring wilde zitten. Wij schoven op en mijn maat had weer het bedenkelijk genoeg om naast een “vriend” te komen zitten, die zijn hele actieve sportverleden in cijfers en namen opsomde. Nog voor hij zich bekend had gemaakt, wisten we al dat hij ooit 10,7 op de 100 m had gelopen. Ik had bewondering voor mijn gast, die het allemaal quasi geïnteresseerd tot zich liet komen, maar ondertussen in het hoofd aan het “hakken-ballen” was geslagen. U moet zich voorstellen dat je zonder enige toelichting als leek overrompeld wordt met gegevens en namen als V en L, Laan van Poot, Theo Saat, Jo Moerman en dergelijke. Met zijn 85 jaar gaven we de man toch maar enige verbale speelruimte.

Net op het goede moment kwamen Toos Mutter en Albert Hofstede in onze rij en heel bereidwillig schoven wij twee zitplaatsjes op. Nu zit Toos ook niet om woorden verlegen, maar hier ging het meer over onderwerpen uit het dagelijks leven en daarmee is Ton rijkelijk besmet. Dit leidde tot een gezellige keuvel met voldoende ruimte om het sportieve ook te volgen.

Onze thuisreis rond het avonduur werd nog kort voorafgegaan door een bezoek aan het restaurant voor een kop soep, waarbij ik Ton waarschuwde voor eventuele “gehakkeballetjes.”

### Hemels schoon



helder nacht met mootje maan  
licht gekromd als een banaan  
belichtte met stille kracht  
de schoonheid van de nacht

wolkjes hielden zich verdekt  
misschien wel uit respect  
warm geel trad zo naar voor  
sterren licht glimmend als decor

hemeltoon in zacht turquoise  
neuriede de rust van een oase  
aards gekrijs gedempt tot stil  
'k prijs de gift van hemels wil

*Henk Snepvangers*



## Nieuws van de Stichting Atletiekerfgoed

### ► Sprinter Teun Aret op zoek naar zijn 21,1

De sprinter Teun Aret, geboren in 1930, had zijn beste atletiekjaren tussen 1950 en 1958 met als hoogtepunt zijn deelname aan de Europese Kampioenschappen in Bern 1954 op de 4x100 meter.

Er waren in de jaren '50 een mooi stelletje sprinters op de Nederlandse banen actief. Zomaar een paar namen: Theo Saat, Hayo Rüländer, Aad Hardeveld (driemaal V&L) en dus ook Teun Aret. Deze mannen liepen op de Zwitserse sintels een mooie 41,3 tijdens dat EK.

Teun was onlangs bezig met het ordenen van zijn archief en kwam daardoor met een aantal vragen bij ons. Zijn belangrijkste vraag was, of de door hem in begin mei 1956 gelopen 21,1 sec. op de 200 meter nog ergens in de boeken is terug te vinden.

Hij vertelde ons aan de telefoon, dat hij vaak het idee had gepiepeld te worden door jury of wedstrijdleiding. In zijn herinnering was er op de bewuste 200 meter geen windmeter aanwezig. Maar Teun, was ons antwoord, dat was bijna nergens in de jaren vijftig van de vorige eeuw. Hij vertelde dat hij dolblij was met zijn uitstekende tijd, totdat Jo Moerman een natte vinger in de lucht stak en riep, waar iedereen bij stond: *te veel rugwind, tijden kunnen niet worden erkend.*

Het rare was dat de tijden van de nummers één en twee wel in de ranglijsten zijn opgenomen en dat mijn tijd (derde) niet is terug te vinden. Zijn vraag: kunnen jullie wat terugvinden?

We gaan een poging doen, Teun, maar een eerste blik door Marius Bos geworpen in de boeken geeft geen uitsluitsel. Want Teun staat in de boeken met 21,7 seconden, gelopen in Rotterdam op 19 mei 1957. Een jaar later Teun, maar toch aardig in de buurt.

Bij het doorbladeren van diverse boeken zien we bijvoorbeeld: 1953 White City Stadium, 100 yards, helaas twee valse starts en vervolgens een 22,3 sec. op de 220 yards. Ook vinden we in het eerste onderzoek nog een 10,6 in 1953, echter ook deze tijd staat alleen in de AW en niet in de ranglijst allertijden. We hebben nog een heleboel zoekwerk te doen.

Teun vertelt dan nog een aardige anekdote uit 1954 of 1955. Jubileumwedstrijden bij PSV Eindhoven. "Ik had een beste dag en won de 100 en 200 meter. Naast de medailles kregen we ook een Philips-prijs. Dat was een fietslampenset (koplamp, achterlicht en dynamo met draad) ter waarde van ongeveer 15 Nederlandse guldens. Ik kreeg dus twee dozen. Een clubgenoot vroeg me, of ik



foto uit: Philips 100 jr.



een doos aan hem wilde verkopen. Dat wilde ik wel en voor hfl. 7,50 wisselde de doos van eigenaar en had ik de prijs van mijn treinkaartje terugverdiend. Binnen een minuut tikte Adriaan Paulen me op de schouder en zei, dat prijzen verkopen verboden was en dat ik voor 14 dagen geschorst was! Zo ging dat in die tijd, maar dat flikten ze echt niet bij Theo Saat, hoor.”

We hebben toegezegd dat we verder gaan zoeken en dat we een oproep zullen doen in De Vriendenband om in jullie eigen plakboeken te zoeken naar prestaties van Teun Aret. Dat is dan bij dezen gedaan.

Den Haag, Laan van Poot Atletiekbaan, mei 1956. Olympisch kandidaat Teun Aret wint de 100 meter in 10,8 sec., voor Tempelaar (V&L, 10,9 sec.) en Theo Saat (ook V&L, ook 10,9 sec.)

*(foto beschikbaar gesteld door Adri van den Berge)*

Atletiekhistoricus Adri van den Berge schrijft nog als welkome aanvulling:

“Chris, in antwoord op je vraag m.b.t. Teun Aret het volgende. De wedstrijd van 10 mei 1956 kon ik terugvinden. Het was een trialmeet tussen DOS, Haarlem en GAC (Goudse Atletiek Combinatie). Teun werd zowel op de 100m als de 200m eerste in resp. 10,7 en 21,2 seconden. In het verslag stond verder dat de weersomstandigheden erbarmelijk waren. DOS won de wedstrijd. Teun werd wel begunstigd door een sterke rugwind. DOS-er Harry Deyere werd beide malen tweede. Ook in het verslag staat, dat de tijd van 21,2 ondanks de wel zeer sterke wind goed te noemen is”.

Tot zover Adri van den Berge, Teun, we zoeken verder. We hoorden dat je op een bijzondere manier de atletiek bent binnengerold. Daar willen we meer van weten.

CK

### ► Ons lid Jannet van Noord helpt schrijver Auke Kok

**In De Vriendenband nummer 5 van 2015 deed Erfgoed een oproep aan Vrienden om ons te contacteren als er misschien nog gegevens over Olympisch sprinter Tinus Osendarp bekend zouden zijn.**

Daarop reageerde Jannet van Noord uit Oostzaan middels een e-mail met een naam en het adres van mevrouw Fia Sagis-Osendarp. We hebben de gegevens direct doorgegeven aan Auke Kok. Deze liet er geen gras over groeien. Hij schreef ons:

---

“Beste Chris, die mevrouw weet inderdaad veel. Ik zoek haar binnenkort op. Veel dank dus.”

De planning is dat het boek van Auke Kok ergens in de maand mei zal verschijnen. Dus maar even afwachten hoe het er uit gaat zien; leesbaar zal het zeker zijn, want dat AK een goede schrijver is heeft hij al vele malen bewezen.

Bovenstaande laat ook zien dat er onder de Vrienden beslist veel kennis aanwezig is.

Erfgoed zal dan ook niet laten af en toe een oproep voor hulp te plaatsen.

CK

### ► **Een belangrijke fotocollectie voor Stichting Atletiekerfgoed**

**261 bijzondere foto's heeft Erfgoed gekregen uit de digitale fotoverzameling van Ton Bijkerk, secretaris-generaal van de Internationale Society van Olympische Historici.**

Dat zit zo. Tijdens de Olympische Spelen van 1928 in Amsterdam waren de rechten voor het maken van foto's toegekend aan enkele Nederlandse fotobureaus; en het maken van de film werd verkocht aan de Italiaanse filmmaatschappij L.U.C.E.. Het verbod op fotograferen ging heel ver. Ook op de tribunes mochten toeschouwers geen fotoapparatuur meenemen, laat staan gebruiken.

Na afloop van de Spelen heeft het NOC vermoedelijk een deel van de foto's gekocht of gekregen, alles bij elkaar meer dan 2000 stuks. Ton Bijkerk heeft in de jaren tussen 2004 en 2008 met toestemming van NOC\*NSF alle foto's gescand met door hem speciaal daarvoor aangeschafte apparatuur.

Omdat de gesprekken bij Erfgoed regelmatig gingen over het komende EK in Amsterdam, was het bestuur van Erfgoed erg geïnteresseerd in de atletiefoto's van de Spelen in het Amsterdamse Olympisch Stadion.

We hebben als werkgroep snel gereageerd en op 10 februari jl. was Ton Bijkerk met het kostelijke fotomateriaal in de bibliotheek op Papendal voor de overdracht van in totaal 261 foto's, waaronder een heel stel zeer bijzondere plaatjes. We zullen in De Vriendenband een aantal mooie foto's plaatsen aan de vooravond van het EK2016 in Amsterdam. Een 'hartelijk bedankt' aan Ton Bijkerk is zeer zeker op zijn plaats.

CK



Ton Bijkerk met oud-president van het IOC Juan Antonio Samaranch.  
(foto archief Bijkerk)

---

### ► Floortje naar het einde van de wereld bij Mirjam Sleumer

Er komt een e-mail binnen van BNN-VARA of we snel een foto kunnen leveren en een onderzoekje naar de prestaties kunnen plegen van Mirjam Sleumer, deelnemster aan het *Europees Jeugd Olympisch Festival (EJOF)* van 1999 in Eshbjerg, Denemarken. Hoofdredacteur van het programma Hanneke van Bindsbergen (BNN-VARA) voegt er aan toe, dat de gegevens vóór morgenmiddag vier uur binnen moeten zijn. Dit in verband met de geplande montagetijd.

Na wat speuren in de boeken blijkt dat Mirjam een heel aardige polsstokhoogspringster was met een p.r. van 3 meter 60 als B-meisje. Ze was lid van AAC Assen.

Maar nu nog de foto! Gelukkig moest een werkgroep-lid 's anderen daags naar het Bondsbureau. Na een uurtje zoekwerk in oude tijdschriften stuit hij op een kleurenfoto van Mirjam, hangend aan de polsstok. De fotoscanner doet zijn werk en de foto gaat direct door naar de redactie van Floortje, met de mededeling dat voor het speurwerk en de verwerking Euro 25 is verschuldigd. Als extra informatie worden de namen van 4 fotografen vermeld: Lars van den Brink, Soenar Chamid, Bastiaan Heus en Peter Oey. Een van hen moest de foto gemaakt hebben.

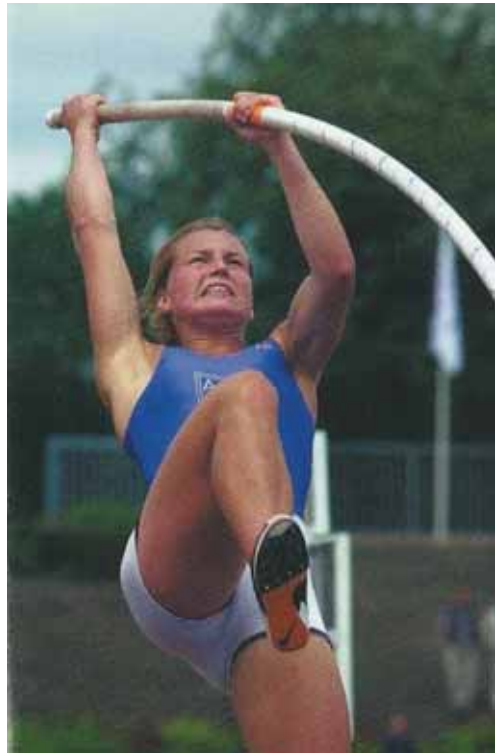
De volgende dag belt Hanneke. Ze dankt ons en zegt dat de gestuurde foto goed was en dat ze inmiddels weten dat Chamid de foto heeft gemaakt. Hij heeft het plaatje met studiokwaliteit al aangeleverd.

Zo werkt het vaak bij de omroep. Alles moet op haren en snaren gezet worden om het doel te bereiken en als puntje bij paaltje komt doen ze het toch anders.

In de uitzending vanaf het Zuidereiland van Nieuw-Zeeland, midden in de bush, vertelde Mirjam, waarom ze met atletiek is gestopt. De druk om als jeugdkampioen iedere keer weer te moeten presteren, altijd weer proberen je p.r. te verbeteren, deed haar besluiten om te stoppen met atletiek. Ja, aan haar atletische gestalte kan het niet gelegen hebben.

Nee, het zal wel iets tussen de oren geweest zijn. Waarschijnlijk al bezig met verre reizen.

CK



Mirjam Sleumer in actie. (foto Soenar Chamid)



---

► **De strijd, ofwel Erik Dijkstra op de Zundapp met rode vlag door Nederland**  
**Afgelopen maanden zond de VARA een Tv-programma uit onder de naam “De Strijd”. Ook al was het je kleur niet, het was een mooi gemaakte documentaire. In een van de afleveringen speelde Tollien Schuurman een rol.**

Toen we in het vroege voorjaar van 2015 werden gevraagd om beeldmateriaal van Tollien aan te leveren, hebben wij ze direct doorverwezen naar Beeld & Geluid, want wij van Erfgoed hebben, op wat Tissot-beelden na, niets van haar.

Maar de bijkomende vraag was: kennen jullie nog mensen die met haar bevriend waren? Tollien was vanaf de oprichting van de Vrienden penningmeester. Ze heeft dus Frits de Ruijter goed gekend. Maar ja, Frits is in 2012 overleden. Tollien heeft haar jeugd en jonge jaren in Rottevalle doorgebracht. Dat is een dorpje 8 km ten noorden van Drachten.

Rondbellen naar wat oudere Friezen in het dorp leverde niets op. Bladerend door oude Vriendenbanden kreeg ik het artikel over de toen 100-jarige Mien Schopman-Klaver in handen. Meer dan 5 jaar geleden dus. In het interview van toen vertelde Mien, dat ze heel lang bevriend is geweest met Tollien Schuurman. En dat Tollien haar heeft gevraagd om lid te worden van de Vrienden. Eerst maar even gebeld of Mien wel met de VARA wilde praten. Een spontaan ‘ja’ was haar antwoord. Aldus geschiedde.

De TV-lui hebben haar bij het maken van het programma goed ingepast en ze hebben zowel films laten zien van Tollina Schuurman, alsook van Mien. Zij kwam achter haar rollator door de Marathonpoort het Olympisch Stadion binnen. Inmiddels bijna 105 jaar oud deed ze uitstekend haar verhaal. Er tussendoor waren opnames gemonteerd van sprints van Tollien Schuurman. Afgelopen week kregen we de complete documentaire op DVD toegezonden als dank voor onze hulp. Als U onze bibliotheek bezoekt, vindt u daar de complete dossiers van Tollien en van Mien Schopman-Klaver, onder andere over de

Olympische Spelen van 1932 in Los Angeles.



Tenslotte de vraag: heeft u op zolder nog mooie plakboeken liggen? Laat het ons weten.

*Chris Konings*

Reünie in 1987 van de estafetteploeg (4 x 100 m) die op de OS van 1932 in Los Angeles vierde werd. Van links naar rechts: Bep du Mée, Mien Klaver (reserve), Tollien Schuurman, Joop Dalmolen en Cor Aalten. *(foto plakboek Tollien)*

---

## Herinneringen

### Naar aanleiding van het artikel over mevr. Schopman-Klaver wil ik reageren met mijn herinneringen aan de atletiek in mijn jeugd.

Ik ben Epie Schippers-Blaauw en enkele jaren donateur van de Vriendenband van de Atletiekunie. Met veel plezier lees ik het blad van A tot Z.



Epie Schippers-Blaauw in 1949, op zestienjarige leeftijd. (foto archief Vriendenband)

Zelf heb ik in de jaren 1947-1950 aan hardlopen en verspringen gedaan. Mijn vader reed ons, meestal op zondag, overal in het noorden naar de wedstrijden. In 1950 werd ik Noordelijk Jeugdkampioen in Zuidlaren op de 80 m in 10,8 seconden.

We liepen op gras op spikes met lange ijzeren punten (ik heb ze nog). Mijn vader had houten startblokken gemaakt. Deze werden vastgezet op de grond met een lange pen. Jammer genoeg was er een vroeg einde door een nare knieblessure.

Met grote bewondering heb ik het artikel over mevr. Schopman gelezen. Haar vergelijking van de drie grote sprinttalenten vond ik opvallend.

Tollien Schuurman heb ik niet persoonlijk gekend. Zij heeft de atletiekclub (Drachten?) opgericht. Later was het AV 45 Drachten. Daar was ik lid van. Nu is het Impala.

Fanny Blankers-Koen was mijn grote idool.

Dafne Schippers is mijn kleindochter, waar ik om begrijpelijke redenen zeer trots op ben. We hopen, ook voor mevr. Schopman, op een prachtig atletiekseizoen.

*Epie Schippers-Blaauw*

---

## VOOR HET VOETLICHT



### *Van pianist tot professor*

Hans Keizer: “Talenten kan je vandaag de dag opsporen door simpel een dna-profiel te maken. Of ze het dan redden, hangt van hun psyche af. Wat zegt men: dat lijkt op genetische manipulatie! Onzin. Dat bestaat gewoon nog niet.”

*(foto Piet Wijker)*

#### **Infobox**

<i>Naam:</i>	Hans Ad Keizer
<i>Geboren:</i>	24 juli 1940 te Medemblik
<i>Discipline:</i>	middellange afstand, speerwerpen
<i>Opleiding:</i>	HBS-B, ALO, Medicijnen
<i>Promotieonderzoek:</i>	‘Hormonal responses in women as a function of exercise and training’
<i>Atletiek/sport:</i>	1966-’69: jeugdtrainer van De Spartaan, Lisse; conditietrainer roeivereniging De Hoop, A’dam 1970-’73: trainer Vitesse, Utrecht; parttime sportleider universiteit Utrecht 1973-’76: trainer Hellas, Utrecht 1973-’77: bondstrainer KNAU 1977-’80: bondsarts KNAU
<i>Onderwijs/universiteit:</i>	1975-’80: docent fysiologie ALO A’dam 1969- ’80: wetensch. ambtenaar, medewerker, vanaf 1977 hoofdmedewerker fys. lab universiteit Utrecht 1980-’04: associate professor universiteit Maastricht

---

Gemeten naar het aantal medailles dat in de atletiekhistorie door onze atleten werd veroverd, behoren de Europese Jeugdkampioenschappen voor Nederland tot de drie meest succesvolle internationale titeltoernooien. Met 15 maal goud, 11 maal zilver en 19 maal brons, totaal 45 plakken dus, staat het EJK in het medailleklassement op de derde plaats achter de Europese kampioenschappen (20 goud, 21 zilver, 16 brons, totaal 57) en de Europese Indoorkampioenschappen (18 goud, 14 zilver, 18 brons, totaal 50). Het senioren-EK kent echter een veel langere geschiedenis, die al aanvangt in 1934, terwijl de twee andere EK's op een veel later tijdstip, in 1970, zijn ontstaan.

Het begon op het eerste de beste EJK in 1970 al gelijk goed: Mieke van Doorn werd op vijftienjarige leeftijd onverwacht Europees jeugdkampioene bij het hoogspringen. Met de intentie naar Parijs getrokken om haar eigen, pas gevestigde nationale jeugdrecord van 1,69 m te verbeteren, deed de atlete uit Lisse niet alleen dat, maar met 1,74 m werd ze gelijk ook maar de beste van allemaal. Na vervolgens een zilveren plak voor hoogspringster Annemieke Bouma op het EJK twee jaar later –met 1,80 m, het hoogspringen zat hier in die tijd behoorlijk in de lift–, was er in 1975 in Athene opnieuw goud voor een Nederlandse: Olga Commandeur werd Europees jeugdkampioene op de 800 m.

Wat maar weinigen zich realiseren is dat bij die twee allereerste gouden EJK-plakken één en dezelfde trainer was betrokken, Hans Keizer. In 1970 was hij clubtrainer bij De Spartaan en dus tevens de trainer achter Mieke van Doorn, terwijl hij in 1975 als bondstrainer verantwoordelijk was voor de voorbereiding van de Nederlandse meisjes op de middellange afstand voor het EJK in Athene. Over de strubbelingen die zich tijdens die voorbereidingen hebben voorgedaan, wil ik het hier nu niet hebben; in De Vriendenband nr. 1 van 2015 is daar in 'Het jaar 1975' uitgebreid bij stilgestaan.

### **Liever concertpianist**

Tel bij die twee gouden EJK-plakken het aantal Nederlandse kampioenen –zo'n 36 tot 38, schat Keizer– op, plus de atleten die hij naar de wereldtop begeleidde en er is sprake van een indrukwekkend 'track record' voor iemand, die het trainerschap slechts zo'n jaar of elf uitoefende en die eigenlijk liever concertpianist had willen worden. In 1961, direct na zijn militaire diensttijd bij de Luchtmacht, had hij zich als ambitieus pianist namelijk aangemeld bij het conservatorium. "Dat duurde een paar maanden en toen hoorde ik in het Concertgebouw een keer een jonge Rus spelen. Achttien jaar was die jongen en ik tweeëntwintig. En ik viel van mijn stokkie! Toen dacht ik: stoppen! Dit is niet meer haalbaar. Met heel veel pijn in mijn hart ben ik gestopt", blikt Keizer terug op die periode. "En wat ga je dan doen? Ik had nog nooit over iets anders nagedacht, maar ik was toevallig goed in sport." Dat was in zijn militaire diensttijd al gebleken, want hij won daar allerlei atletiekwedstrijden. Dus stapte Hans Keizer naar de sportacademie, waar hij de eerste jaren "als een indiaan" doorheen fladderde. "Die theorie ging mij zo gemakkelijk af. En de praktijk eigenlijk ook. Pas in het derde jaar ben ik gaan studeren. Toen vond ik het ook wel erg leuk. Maar eerst... als ik een piano zag, ging ik piano spelen."

---

## Drastische wending

Goed, Hans Keizer maakte zijn sportopleiding af en ging les geven, onder andere in de Haarlemmermeer, waar hij een aanstelling kreeg voor 40 lesuren. “Dat is veel hoor, als je de hele dag staat. Ik zakte er letterlijk van door mijn hoeven.” Daar kwamen dus zijn activiteiten als trainer, jeugdtrainer bij de Spartaan en conditietrainer bij een Amsterdamse roeivereniging nog eens bovenop.

Hier had het best bij kunnen blijven, ware het niet dat Keizer, sinds 1947 in Bakkum woonachtig en sinds zijn zeventiende lid van het Velsense Suomi, daar al vroeg Ilja Laman, zijn latere vrouw, tegen het lijf was gelopen. Toen het stel ten slotte in 1966 trouwde, had Ilja inmiddels enkele nationale titels op zak en eerder dat jaar haar debuut gemaakt op de EK in Boedapest. Het lag dus voor de hand dat Hans Keizer niet alleen Ilja’s levenspartner, maar ook haar trainer werd.

Dat bracht beiden in 1968 op de Olympische Spelen in Mexico, waar het carrièrepad van Keizer een drastische wending zou nemen. “In Mexico kwam ik mijn oude fysiologiedocent Peter Biersteker tegen, een waanzinnig goede docent. Je hing aan zijn lippen gewoon. Die was inmiddels benoemd tot hoogleraar fysiologie in Utrecht en had de opdracht gekregen om de problematiek van het sporten op grote hoogten te onderzoeken. Daar was in die tijd gewoon nog niets over bekend. Ilja en ik zijn daar toen met hem en zijn toenmalige echtgenote gaan eten. En ik zei: *door jouw colleges vond ik die fysiologie zó geweldig leuk, dat ik dacht: ik had eigenlijk medicijnen moeten gaan studeren.* Waarop hij zei: *waarom doe je dat dan niet?* En ik weer: *ik ben getrouwd, ik moet voor mijn gezin zorgen.* Zo dacht ik toen. *Nou, zei hij, kom dan voor mij werken.* We woonden in die tijd in Nieuw-Vennep. Dat heb ik gedaan. Ik ben gestopt met lesgeven, heb me ingeschreven voor geneeskunde en ben in Utrecht op zijn fysiologisch lab gaan werken, meestal halve dagen. In de avond- cq nachtelijke uren heb ik gestudeerd en zo heb ik die geneeskundestudie afgemaakt.”

## Vreselijk

Er is echter nog een tweede reden waarom Hans Keizer na Mexico voor de medicijnenstudie koos. “Zoals je weet ging Ilja in Mexico af als een gieter. Toen dacht ik al van: dit klopt niet. Het was vreselijk, ik heb het nog steeds niet achter me gelaten. Ik dacht: *wat is hier nou gebeurd, dat zij opeens bijna dood ging op een tijd die zij daar ter plekke eerder in de training drie keer achter elkaar had gelopen, met twee vingers in de neus en vijf minuten rust ertussen?* Twee jaar later ben ik daar pas achter gekomen. De Jongste, die toen als teamarts mee was, had haar een slaappmiddel gegeven. Ze had slaapproblemen gekregen, vanwege het lawaai ’s avonds. Bijna iedereen was al klaar, maar zij moest de laatste dagen nog lopen, want de 800 meter was toen de langste afstand voor de vrouwen. En de behuizing van de atleten was slecht; ik geloof dat ze met z’n achten op een kamer lagen. Dus daar ben ik ingedoken en toen ineens vond ik het: dat slaappmiddel –dat doet elk slaappmiddel– onderdrukt de activiteit van het ademhalingscentrum. Als je dan ’s morgens je halve finale moet lopen, is dat nog niet

---

uitgewerkt. Dus dan ga je helemaal kapot op die hoogte. Dat was voor Ilja heel erg, want die had daar minimaal zilver kunnen winnen.”

### Anekdote

De opgedane kennis kwam hem later goed van pas. Hans Keizer: “Toen ik zelf teamarts werd, heb ik een heleboel van die geneesmiddelen die eventueel toegepast werden, op een rijtje gezet en ik ben er toen achter gekomen, dat je een atleet nooit en te nimmer een slaapmiddel moet geven. Een anekdote: in 1978 kwam op de Europese kampioenschappen in Praag de Zweedse ploegleider naar mij toe, want die hadden zelf geen arts meegenomen. Er was een hele goede steepleloper –ik ben zijn naam vergeten– en die was zo zenuwachtig. Of ik geen slaapmiddel had. Ik heb toen tegen hem gezegd: *niet doen! Dit schrijf ik je voor: twee glaasjes port voor het slapen gaan.* En dat hielp.”

Na het succesjaar 1970, waarin ze als tweede op de wereldranglijst eindigde, stapte Ilja Keizer er een jaar tussenuit om voorrang te geven aan de gezinsopbouw. En zo werd op 1 juli 1971 de dochter van Ilja en Hans Keizer geboren. Met de Olympische Spelen waren ze echter, gezien hun eerdere ervaring, nog niet klaar. Nog eenmaal wilde Ilja alles op alles zetten om in '72 in München opnieuw te kunnen deelnemen.

Hans Keizer: “Als ik daar nu op terugkijk... moet je rekenen, ze is pas in januari '72 begonnen met trainen! Ik zal het nooit vergeten. We zijn toen met opzet in Noorwegen gaan langlaufen. En ik heb haar laten testen op de Universiteit. Daarmee ben ik naar de Atletiekunie gegaan en ik heb gezegd: moet je ‘ns kijken, hier zit ze al. En toen is ze begonnen met trainen. Daar heb ik een heleboel van geleerd.” Keizer vond bijvoorbeeld het antwoord op de vraag, waarom haar afzetkracht ineens zo was verslechterd. “Dat was vroeger niet zo. Dan ga je nadenken –ook hier weer, de hobby die ik nog steeds heb– en dan moet je dus aan geslachtshormonen denken. In dit geval aan het

zwangerschapsbehoudende hormoon progesteron, dat de spierkracht vermindert. En verdomd, als je daarnaast dan krachttraining geeft... opeens was die prachtige lange pas van haar weer terug. En uiteindelijk heeft zij in München optimaal gepresteerd.”

Ter herinnering: Ilja Keizer werd er op de 1500 m zesde in 4.05,1, een Nederlands record en de beste prestatie van de Nederlandse atletiekafvaardiging in München. “En één ding, dat waren de zwaarst gedrogeerde Spelen ooit! Ik bedoel, er werd nog niet getest op anabolicagebruik. Van de eerste zes



Ilja Keizer in derde positie tijdens de finale van de 1500 m in München in 1972.

*(foto archief Vriendenband)*



---

waren er waarschijnlijk maar twee (Sheila Carey en Ilja) die niet gebruikten. Door mijn contact met een gevluchte sportarts uit de DDR heb ik later namelijk heel veel ‘in de keuken gekeken’ en heel veel geleerd. Ik kan er een boek over schrijven”, aldus Hans Keizer.

### **Cum laude**

Hoe dan ook, de KNAU was geïmponeerd en bood Hans Keizer de positie van bondstrainer aan. Zo’n jaar of vier vervulde hij die functie. Je zou verwachten dat men Keizer dan ook serieus zou nemen bij de samenstelling van nationale ploegen en dergelijke. Dat gebeurde echter niet. “De Technische Commissies bepaalden alles. Die stelden de mensen op, zonder samenspraak met jou. Dat gold voor alle bondstrainers, hoor. Als ik dan zei: je kunt beter die of die kiezen, want die is beter in vorm, werd daar niet naar geluisterd. Dat was heel frustrerend. Er zaten daar een paar mannetjes, die wilden alles te zeggen hebben”, kijkt Hans Keizer terug op die periode.

In 1975 behaalde hij zijn doctoraal geneeskunde. “In die prachtige aula van de Universiteit van Utrecht krijg je dan dat diploma. Toen werd ik naar voren geroepen, als eerste. Bleek ik als enige cum laude geslaagd te zijn. Daar heb ik nog de meeste voldoening van gehad. Dan zeg ik altijd van: het is niet dat ik zo slim ben, maar door die atletiek heb ik geleerd om keihard door te zetten. Iedereen wist dat ik erbij werkte, want ik was vrijwel nooit op college. Daar ben ik trouwens ook wel eens een keer vreselijk de mist mee ingegaan, hoor.”

Tijdens zijn co-schappen kreeg Hans Keizer half betaald door de Universiteit. De afspraak was dat hij dat afbetaalde door na zijn afstuderen als arts (1977) nog een paar jaar fulltime door te gaan, waarbij hij dan voor halve dagen uitbetaald zou krijgen. “Dus je snapt, ik ben een zeer rijk man geworden, hahaha. Ik heb ook altijd tegen mijn studenten gezegd: *doe het niet zoals ik het gedaan heb.*”

### **Knallende ruzie**

In 1980 stapte hij over van Utrecht naar de Universiteit van Maastricht. Hij had toen al enkele jaren aan zijn promotieonderzoek gewerkt. Aanleiding: een knallende ruzie met Biersteker. Hans Keizer: “Hij ging steeds raardere dingen doen. Zo had hij achter mijn rug om een subsidie, die ik helemaal op mijn eigen houtje had binnengehaald, teruggegeven. Daar ben ik zó pissend kwaad over geweest. Ik zei: *nou ga ik weg!* En hij: *huh, dat moet je doen, je krijgt toch geen andere baan.* Binnen een week had ik een andere baan, hahaha. Maar goed, dit terzijde, de mens Biersteker heb ik nog steeds hoog zitten. Ik ben hem heel erg dankbaar voor het feit, dat ik heb mogen werken en tegelijkertijd studeren bij hem.”

Die Utrechtse periode viel samen met zijn rol als bondsarts die hij in 1977, na het behalen van zijn artsdiploma, op zich had genomen. Hans Keizer: “Toen ik bondstrainer was, had ik Bob Boverman naast me, hè. In hem vond ik een goeie opvolger.”

---

Als bondsarts maakte hij daarna driftig gebruik van de faciliteiten op het fysiologisch lab in Utrecht. “We hebben daar in eigen beheer een prachtige tredmolen kunnen bouwen met de meest sophisticated apparatuur voor de ademhalingsgassen. Drie, vier keer per jaar hebben we daar alle midden- en langeafstandslopers van Nederland op getest. Daar kwamen dan een aantal dingen uit en dan gaf ik ze een advies, zo van: *je kunt nu beter dit en dat aspect gaan trainen*, altijd in samenspraak met de coaches. Toen al zijn wij begonnen met het meten van de invloed van training op de lichaamssamenstelling met de toenmalig beste methode. De hele marathonclub hebben we daar ook getest. Vraag maar eens aan Gerard Nijboer.”

## **Doping**

Na zijn overstap naar Maastricht probeerde Keizer aanvankelijk die activiteit daar nog voort te zetten, maar dat vond iedereen te ver reizen. Er is bovendien nog een andere reden waarom hij toen uit de Atletiekunie is gestapt: “Ik kreeg te maken met coaches die mij probeerden te dwingen om anabolica te verstrekken. Toen heb ik gezegd: *dat wil ik niet, never, nooit. Ik wil niets te maken hebben met doping*. Kijk, ik ben niet heiliger dan de paus. Ik vind het vreselijk wat er met Ria Stalman is gebeurd. Niet om haar vrij te pleiten. Maar in die tak van sport –daar heeft zij gelijk in– had ze nooit iets geworden zonder doping. En naar goed Nederlands gebruik word je afgefakkeld als je niks presteert. Zonder dat men zich afvraagt, waarom dat zo is dat je niks gepresteerd hebt.” Keizer herinnert zich dat hij tijdens een landenwedstrijd een keer per abuis een zaal binnenliep waarin de Roemeense vrouwen zaten. “Daar zie ik iemand met een groot bord met spuiten. Op de dag van de wedstrijd! Denk je dat het glucose was wat ze daar kregen? Pure stimulantia.” Hans Keizer richtte zich in Maastricht vervolgens op de voortzetting van zijn promotieonderzoek en promoveerde ten slotte in 1983 op het onderwerp ‘Hormonal responses in women as a function of exercise and training’. Hij groeide uit tot een expert op het gebied van de invloed van beweging op het menselijk lichaam. Op een goed moment werd hij door de Vrije Universiteit van Brussel gevraagd om daar de onderwerpen ‘vrouw en sport’ en ‘ouderen en sport’ te komen coveren. Keizer: “Daar ben ik een tiental jaar gasthoogleraar geweest. En ik ben ook nog drie jaar gasthoogleraar aan de Universiteit van Salzburg geweest. Dat is net vorig jaar beëindigd.”

## **DNA**

De atletieksport volgt hij tegenwoordig nog slechts vanaf de zijlijn. “Wat ik eigenlijk tegen de bond zou willen zeggen: kijk eens wat de ambities zijn van een aantal mensen. Ik zal geen namen noemen, maar er zijn te veel atleten die te weinig talent hebben, waar je niet zoveel aan moet besteden. Daarmee zeg ik niet dat die moeten ophouden met sporten, helemaal niet. Maar bij topsport moet de lat heel hoog gelegd worden. En je kan dat testen! Alleen moet je dan wel verdomd goed weten hoe je test. Je kan talenten vandaag de dag opsporen door simpel een dna-profiel te maken. Of ze het dan redden, hangt van hun psyche af. Wat zegt men? Dat lijkt op genetische manipulatie. Onzin. Dat bestaat gewoon nog niet”, besluit Hans Keizer.

*Piet Wijker*

---

## “Te Werve”, een sportieve “parel” uit de Shell schelp

Hoofdredacteur Piet Wijker is regelmatig actief op Wikipedia. Hij meldde ons onlangs, dat daarop wel een artikel over “Landgoed te Werve” te vinden is, maar van de atletiekhistorie niets. Dit vond hij niet juist en dus vroeg hij Erfgoed hem te helpen een aanvulling te maken. Veel materiaal was nog te vinden. Teveel voor De Vriendenband, maar alle informatie zal wel bewaard worden in de bibliotheek op Papendal. Hier nu een verkorte samenvatting.

Directeur Deterding van Shell heeft in 1907 uit meerdere bestaande bedrijven de **Koninklijke Shell Groep** geformeerd, daarbij tegelijk in Nederland een werkmaatschappij: **N.V. De Bataafsche Petroleum Maatschappij**, voor opsporing, winning en verwerking van olie en olieproducten. Vanaf 1967 heette BPM: Shell Petroleum N.V.



### BPM en haar eerste sportieve activiteiten

BPM begon klein, maar in 1917 werd een groot en nieuw kantoor betrokken aan de Carel van Bylandtlaan in Den Haag. Nu, bijna 100 jaar later, is het nog steeds het SHELL hoofdkwartier. Direct bij het gebouw werd al meteen een sportaccommodatie gemaakt voor het personeel. Dit bleek spoedig te klein, en mede door de inzet van de sportieve directeur Deterding en als voorbeeld een sportcomplex van SHELL in Engeland, werd hetzelfde gezocht in Nederland. In korte tijd werd een mooi complex geselecteerd. Het werd Te Werve in Rijswijk. Het is nu ongeveer 26 ha groot. De koopprijs in 1922 voor het landgoed met alle bebouwing was hfl 245.000 (nu circa € 108.000!)

Het beeld “in vogelvlucht” van Te Werve (≈ 1950) geeft goed aan hoe op een beperkte ruimte toch veel sporten hun specifieke plek hebben kunnen krijgen. Als curiositeit nog een foto van de richtingsaanwijzer (à la ANWB), om de diverse sporters de juiste richting naar hun locatie te wijzen, en niet te verdwalen!



Foto's:  
Natuur- en Cultuurhistorische Vereniging Te Werve

---

## **Sintelbaan bouw 1923**

Vooral de sintelbaan was bijzonder. Niet alleen was het één van de eerste sintelbanen in Nederland, ook is de vorm “eenmalig” met scherpe bochten en wat scheefgetrokken (zie vogelvlucht foto), gedictieerd door bestaand groen, sloten en bebouwing. Het was gemakkelijker geweest een grasbaan te maken, zoals gebruikelijk in die tijd. Maar dat stuitte op tegenstand. Het werd dus geen volwaardige baan. Toch kwamen er grote wedstrijden en goede prestaties! Dank zij vooral de inspanningen van atletiekvoorzitter Barel Veen is de sintelbaan geheel in eigen beheer tot stand gekomen en heeft tot de vijftiger jaren dienst gedaan.

## **Boogbrug (Poortbrug)**



Dit is de opvallende hoofdingang, beeldbepalend en een visitekaartje voor het Landgoed. Deze is in 2015 nog geheel gerestaureerd! (foto Marius Bos)

## **Gebruik van de sintelbaan**

Vooral in de jaren tot WO II is er veel gesport. Shell hield tweejaarlijkse onderlinge internationale SHELL wedstrijden om de “Deterding” wisselbeker met SHELL-sporters uit zes of meer landen. De wedstrijden werden ook wel “Oil-Olympiad” of “Olimpiade” genoemd. Vermaard waren ook de jaarlijks georganiseerde “Record Wedstrijden”. Dit waren grote gebeurtenissen, geliefd bij sporters vanwege de perfecte organisatie, de snelle baan en de “knusse” sfeer. Topatleten kwamen graag van overal en klinkende resultaten, toptijden en vele records konden worden genoteerd. Meerdere duizenden toeschouwers kwamen (gratis!) naar het terrein. Soms moest zelfs de toestroom worden beperkt (kom daar nog nu maar eens om). Tussen deze grote wedstrijden door waren er altijd nog wel andere wedstrijden. Ook de voorbereidingen van buitenlandse sporters voor Olympische Spelen en van Nederlandse militairen voor de CISM wedstrijden vonden er plaats.

1936, de laatste grote onderlinge SHELL-wedstrijden met sporters uit wel 18 landen ter gelegenheid van het 40-jarig jubileum en tevens voor het afscheid van directeur Deterding.

1940-1945, vervelende periode, weinig wedstrijden, wel enkele confrontaties tussen de sprinters Spree en Osendarp. Veel Haagse verenigingen trainden op Te Werve, omdat hun eigen terreinen “gesperrt” waren. Na de oorlog kwam weer een opleving. Vele nieuwe initiatieven werden ontplooid: tafeltennis, klaverjas en bridge, schilderen, toneel, tekenen en ook basketbal en volleybal, rugby, enz., enz. Met de atletiek ging het eigenlijk wat minder, mede door de slechte kwaliteit van de baan. Vanaf 1998 werd de baan helemaal niet meer gebruikt en werd uiteindelijk in 2004 gesloopt na 75 jaar dienst.

---

Dit artikel mag niet eindigen zonder een paar namen te noemen. Namen, onlosmakelijk verbonden met Te Werve en haar roemruchte geschiedenis, Mijn informant Bart Tent noemt:

Sir Henry Deterding: directeur van Shell van 1896 tot 1936.

Barel Veen (1896-1981): een leven lang actief bij Te Werve en de atletiek.

Cor Fromberg (1919-2005): zeer actief als organisator en starter van de wedstrijden.

Bob en Minne de Vries: dit echtpaar was vanaf de vijftiger jaren de steunpilaar voor Te Werve.

En last but not least Bart Tent. Heel veel dank ben ik verschuldigd aan deze ex-BPM medewerker. Hij was zelf actief bij “Te Werve” en nu nog bij de “Natuur- en Cultuurhistorische Vereniging Te Werve”. Bart leverde ons vrijwel alle informatie.

*Marius Bos*

**Voor realisatie van strategische  
bedrijfscommunicatie, pakkende  
(web)teksten en doeltreffende  
communicatiemiddelen**

**make my  
bizniz**

Mieke de Jong - Van der Kolk  
06 23993429  
mieke@makemybizniz.nl  
**makemybizniz.nl**

---

## Vrienden Jeugdfonds op de voet gevolgd

### ► Op weg naar het doel

De zes atleten, die dit jaar ondersteuning krijgen vanuit het Jeugdfonds van de Vrienden van de Atletiek hebben allemaal een doel, zowel op korte als op lange termijn. Het eerste doel is om in 2016 deel te nemen aan de Wereld Junioren Kampioenschappen die van 19 tot en met 24 juli 2016 in het Poolse Bydgoszcz zullen worden gehouden. Voor de jaren daarna wordt de lat toch wel een stukje hoger gelegd. Van de zes atleten hebben wij er in het winterseizoen vijf in actie gezien. Hoe was hun start en welk doel streven zij na?

Nick Smidt liep op 20 december een 800 meter in Apeldoorn en op 3 januari in Dortmund een 400 meter indoor, maar heeft daarna als gevolg van een scheuring in de hamstring het indoorseizoen aan zich voorbij laten gaan. Door de intensieve behandeling van Isokin fysiotherapie in Apeldoorn gaat het herstel goed. Om Bydgoszcz te halen voor “zijn” 400 meter horden moet Nick 0,59 seconden van zijn PR van 52,44 afhalen. Het ultieme doel van Nick is om in 2020 te kunnen deelnemen aan de Europese Kampioenschappen en de Olympische spelen in Tokyo. De ondersteuning vanuit het Jeugdfonds zal worden besteed aan een stage op het warme eiland Tenerife. Op [www.nicksmidt.nl](http://www.nicksmidt.nl) is Nick te volgen.



Nick Smidt tijdens de Harry Schulting Games in 2015. (foto's Erik van Leeuwen)

**Koen van der Wijst** werd op 21 februari tijdens de Nationale indoorkampioenschappen voor junioren overtuigend kampioen met een hoogte van 5,12. Een week later bij de titelstrijd bij de senioren won hij het zilver met een soepele sprong over 5 meter. Waarom het daarna op 5,10 drie keer fout ging blijft een raadsel en een uitdaging voor Koen en zijn trainer om dat te achterhalen. Echter de ruimte die hij bij de sprong over 5 meter over had geeft hoop op het halen van de limiet van 5,25, wat 4 centimeter hoger is dan zijn PR. De stage op Tenerife moet hier zeker aan kunnen bijdragen. Ook de droom van Koen ligt bij de Olympische Spelen in 2020. Actuele nieuwtjes zijn te vinden op [www.koenvanderwijst.nl](http://www.koenvanderwijst.nl).





Tasa Jiya in de armen van de EK-mascotte Adam tijdens de NK indoor voor junioren 2016.

tegenwind van 0.6 meter. Haar doel op het WJK is een halve finaleplaats op de 100 meter. En ook hier op lange termijn... in 2020 deelnemen aan de Europese Kampioenschappen en de Olympische spelen in Tokyo. Misschien dat een plaatsje in de estafetteploeg tijdens het EK dit jaar in Amsterdam ook tot de mogelijkheden behoort. Tasa maakt enorm veel reizen en -kosten vanuit Amsterdam naar Papendal en daar zal het Jeugdfonds haar in ondersteunen.

**Marijke Boogaard.** De zilveren medaille bij het NK indoor voor junioren in een tijd van 7,57 achter Tasa en daarnaast ook nog een finaleplaats op de 60 meter horden. Een week later kwam zij slechts 3/100 van een seconde tekort voor een finaleplaats op de 60 meter horden bij de senioren. Marijke blijft zich zowel op de 100 meter als de 100 meter horden focussen en wil uiteindelijk in 2018 laag in de 11 seconden lopen zonder horden en onder de 14 seconden met horden. Net als bij Tasa ondersteunt het Jeugdfonds haar in de reiskosten naar trainingen en een aantal kleine stages.

**Veerle Bakker** is bij ons vooral bekend door die zure vierde plaats op de 3000 meter steeple bij het EJK in Eskilstuna. Die plaats behaalde zij op één schoen en één blote voet. Over karakter gesproken! 3000 meter steeple is helaas geen indoornummer, maar op 20 februari werd zij wel overtuigend nationaal kampioen op de 3000 meter bij de junioren in een tijd van 10.07,71 en in het tweede weekend van maart greep zij in Oldenzaal de titel bij A-junioren op de veldlooptkampioenschappen. Plannen om de limiet voor het WJK te halen op de 3000 meter steeple zijn er zeker en er wordt nog gekeken hoe wij haar daar in kunnen steunen. Om dat te halen moeten er bijna 9 seconden van haar PR worden afgehaald wat –gezien de resultaten in deze winterperiode– haalbaar moet zijn.

---

**Killiane Heijmans.** Nederlands kampioen bij de junioren met een sprong van 3,96 en een week later het brons bij de senioren, waarbij zij in haar eerste poging over een hoogte van 4,10 ging en daarmee haar PR nu al verbeterde met 4 centimeter. De limiet voor Bydgoszcz is 4,05 en daarmee dus al gehaald. Ook met Killiane zijn we bezig om te kijken hoe de ondersteuning vanuit het Jeugdfonds gebruikt kan worden op weg naar nog grotere hoogten.

### ► **Interland U16**

Vorig jaar werd in Amsterdam de 40<sup>e</sup> Interland tussen Westfalen en Nederland voor atleten onder de zestien jaar georganiseerd. Het was een sfeervolle en goed georganiseerde wedstrijd. Goede gesprekken op het bondsbureau en met een vertegenwoordiging van de Westfaalse bond hebben er toe geleid, dat er gestreefd gaat worden naar een sterker evenement. In 2015 werd al een derde team toegevoegd onder de naam Groot-Amsterdam en het streven is om in de toekomst er een drielanden wedstrijd van te maken. De eerste contacten met onze zuiderburen zijn gelegd en ook zij zien dit evenement wel zitten als een eerste kennismaking voor hun talenten op internationaal niveau. Tijdens de laatste Algemene Ledenvergadering van de Vrienden is ook gepresenteerd dat het Jeugdfonds zich –naast het ondersteunen van jonge talenten– ook zal gaan inzetten voor evenementen die een bijdrage leveren aan hun sportieve ontwikkeling. En een van de speerpunten is zeker deze wedstrijd. De toekomst voor deze U16 interland (voorheen C-Interland) ziet er veelbelovend uit. Er wordt ook gedacht aan een indoor interland voor onze doelgroep(en). Via deze Vriendenband zullen wij u op de hoogte blijven houden.

### ► **7 mei: 34<sup>e</sup> Ter Specke Bokaal**

De Ter Specke Bokaal is onderdeel van het Lotto Baancircuit en wordt beschouwd als de officieuze openingswedstrijd van het outdoor atletiekseizoen. De wedstrijd wordt gekenmerkt door incurante onderdelen zoals de sprintafstanden 150 en 300 meter en de 1000 meter. Bij deze wedstrijd zien wij altijd veel atleten die dit jaar of in voorgaande jaren door het Jeugdfonds zijn ondersteund. Ook veel Vrienden zijn daar aanwezig. Net als in 2015 zal het Jeugdfonds weer een prijs beschikbaar stellen voor de beste prestatie die geleverd is door een atleet onder de 23 jaar. Wie wordt de opvolger van Menno Vloon die de eerste Jeugdfonds Talent Award won met een hoogte van 5,50 bij het polsstokhoogspringen?

*Wim van der Krogt*

**Wilt u het Jeugdfonds extra ondersteunen?**

**Dat kan. Stort dan uw bijdrage op het rekeningnummer van het Jeugdfonds:  
NL69 RABO 0181 2773 60 onder vermelding: Storting Jeugdfonds.**




**margriet prins**  
 grafische vormgeving  
[www.margrietprins.nl](http://www.margrietprins.nl)

advertenties banners brochures flyers folders huisstijlen illustraties logo's magazines nieuwsbrieven sites spellen



Als iedereen regelmatig zou bewegen zouden we ons **fitter**, gezonder en mentaal beter voelen. Dat geldt zeker ook voor **65-plussers**.

Yalp en Olga Commandeur zorgen samen dat senioren op een leuke manier in beweging komen. Dit doen zij op een speciale manier. Met een beweegtoestel voor ouderen. Olga Commandeur verzorgt bij iedere Yalp locatie in Nederland **advies en ondersteuning**.

[www.yalp.nl/oudereninbeweging](http://www.yalp.nl/oudereninbeweging)  
 T. 0547 - 289 410 E. [info@yalp.nl](mailto:info@yalp.nl)

**Ouderen**  
**inbeweging**

samen op een Olga Commandeur Plein

Meer sporten en nieuwe mensen ontmoeten.  
 Samen bewegen op een Olga Commandeur Plein.



---

## Onze jarige Vrienden

Om privacyredenen bij publicatie van De Vriendenband op de website heeft het bestuur besloten om niet meer de adressen en telefoonnummers te vermelden. Deze zijn te vinden in de ledenlijst die iedereen in boekvorm heeft ontvangen.

(tussen haakjes de nieuwe leeftijd)

### Mei 2016

- |                                  |                                     |
|----------------------------------|-------------------------------------|
| 4 Marius Bos (78)                | 14 Wilma Rusman-Zukrowski (58)      |
| 4 Sylvia Barlag (62)             | 14 Harry Nijhuis (82)               |
| 7 Norbert Groenewegen (57)       | 15 Jan Parlevliet (84)              |
| 8 Lidy Makkinje-Vonk (70)        | 20 Trudy Ruth (66)                  |
| 9 Jan van der Voort (85)         | 20 Marian van Amsterdam (55)        |
| 11 Leo Witvliet (89)             | 22 Dicky van Lunteren-van Dijk (85) |
| 11 Simon Vroemen (47)            | 22 Imke Parlevliet-Vaal (82)        |
| 12 Marijke Beentjes-van Zon (48) | 26 Grete Koens (49)                 |
| 12 Alfred Verhoef (70)           | 27 Koos van de Bunt (87)            |
| 13 Ben Japink (73)               | 27 Hans Douwes (80)                 |
| 13 Marjo van Agt (58)            | 28 Ysbrand Visser (55)              |

### Juni 2016

- |  |                              |
|--|------------------------------|
| 1 Marcel Klarenbeek (56)               | 17 Eltjo Schutter (63)       |
| 5 Enno Tjepkema (51)                   | 17 Ton van Dorst (78)        |
| 6 Nelli Rosier-Cooman (52)             | 19 Tilly Jacobs (60)         |
| 6 Chris Mooij (69)                     | 20 Peter van Leeuwen (58)    |
| 7 Joop Weenink (94)                    | 21 Yvonne van Stek-Smit (55) |
| 8 Bas Zwijnenburg (75)                 | 22 Truus van Amstel (60)     |
| 9 Elly van Hulst (57)                  | 23 Jan Struijk (66)          |
| 11 Joop Keizer (75)                    | 24 Egbert Nijstad (74)       |
| 11 Henk Appels (75)                    | 25 John IJzerman (67)        |
| 12 Jet van Wageningen-v/d Giessen (74) | 25 Wim van Hemert (77)       |
| 14 Margreet Verbeek (55)               | 27 Jacob Dikken (83)         |
| 15 Truus Hennipman-Cruiming (73)       | 28 Klaas Kanis (71)          |
| 16 Corrie Bakker (71)                  |                              |

---

## Onze jarige donateurs/donatrices

(tussen haakjes de nieuwe leeftijd)

### Mei

- 17 Jannie Roffel-v.d. Togt (87)
- 18 Harry Joacim (78)
- 19 Annemarie (Wellerdieck) de Boer (70)
- 29 Elly Konings-Bakker (71)

### Juni

- 27 Lenie Blankenstein-Klop (85)
  - 30 Celine Kleyn-Rooms (88)
  - 30 Gerrie Heinemans (73)
- 

## Bijzondere jarige

Wil Westphal stond onlangs stil bij het feit, dat hij op 13 februari jl. in zijn 80<sup>ste</sup> levensjaar is beland. Hij deed dit door enkele van zijn atletiekvrienden op 21 februari thuis om zich heen te verzamelen. En uiteraard werd er die middag ook gewandeld in het fraaie natuurgebied vlakbij zijn woning in Bergen.



Even pas op de plaats. Vlnr. Henk van der Sluis, Bob Boverman, Paul Wernert, Wilma van Gool, Paul van Gool, Wil Westphal (met zijn hond Terra), Hilly de Lange, Sylvia Barlag, Piet Wijker, Regillio van der Vloot en Hans Vijfvinkel. *(foto Henk van der Sluis)*